

ŠTAJERSKI GOSPODAR

Erscheint jeden Samstag — Verlag und Schriftleitung: Marburg (Drau), Badgasse 6 — Ruf 25-67 — Bezugspreise: In der Ostmark: vierteljährlich RM 1.20 einschl. 9 Rpf Postgebühr; im Altreich: RM 1.20 einschl. 9 Rpf Postgebühr, zuzüglich 18 Rpf Zustellgebühr. — Postscheckkonto Wien Nr. 55030

Nr. 45 — IV. Jahrgang

Marburg a. d. Drau, Samstag, 11. November 1944

Einzelpreis 10 Rpf

Trem imperijem kljubujemo!

„Misliti je treba samo na žrtve in zmago“ — „Kdor nas hoče uničiti, mora z nami vred v grob“ — Manifestacija nemškega obrambnega fanatizma v Graz-u
Reichsorganisationsleiter Dr. Ley o nalogah nemškega človeka

Reichsorganisationsleiter Dr. Ley si je v spremstvu Gauleiter-ja Dr. Überreither-ja ogledal razne tovarne Gaua Steiermark, kjer se je prepiral o delu in storitvah naših ustvarjajočih rok in možganov. Zvečer je bil v Graz-u v dvoranah Deutsche Arbeitsfront velik apel delavstva, na katerem je Gauleiter pozdravil Reichsorganisationsleiter-ja, kar so zborovalci burno potrdili. Dr. Ley je uvodoma izrazil veselje, da zopet lahko govori možem in ženam štajerskih obratov, ki sponašajo glavno breme današnje vojne. Zadostuje, lako je izjavil Reichsorganisationsleiter, da se spominjamo leta 1918., ko so stavkala vsa podjetja. Vse to je danes drugače. Naša najboljša podpora in najbolj trdna pomoč je v našem nemškem človeku. In za vse to se vam hočem danes zahvaliti, vam in vsem ustvarjajočim ljudem v Gau-u. Kljub bombnemu terorju, kljub vsem težavam ustvarjate danes pridno in vestno, da je produkcija v stalnem porastu. Vaše delo traja že davno do 16 ur dnevno, mnogokrat brez spanja, marsikdo od vas je pri bombnih napadih izgubil že svojo sreho nad glavo in vse kar je imel, in kljub temu stoji mirno in pridno še dalje pri stroju, kjer dela in ustvarja.

Ker nas sovražniki na frontah ne morejo premagati, so računali na pomoč pri naših inozemskih delavcih. Pa tudi tu niso ničesar dosegli. Roosevelt je upal na polom Nemčije, ko stopijo Anglo-Amerikanci na nemško mejo. Ravno nasprotno se je zgodilo. Tako je nadaljeval Reichsorganisationsleiter, burno pritrjevan od poslušalcev. Res je, da nas stavlja bombni napadi pred razne probleme in pravi čudež je, da se kljub temu produkcija od meseca do meseca dviga. Če pa presojamo bombne napade po škodi, ki jo namerava prizadejati naši produkciji, se našim sovražnikom ne izplačajo. Premagovali pa bomo tudi vse prometne težave. Človek zmaga vse, če hoče. Naj se zgodi kar koli, nemški vojak bo imel vedno orožje in municijo. Največja napaka sovražnikov je, da nas mislijo z bombami spraviti iz vojskovanja. Naša ljudska skupnost se na bombnih napadih ne ruši, temveč jači. Vsaka bomba učinkuje kakor udarec s kladivom, ki ga udarja usoda za ljudsko skupnost, da bo še bolj trdna.

Govornik se je nadalje bavil z materijalizmom naših sovražnikov ter mu je stavil nasproti naš nacional-socializem. S temi nepoplačljivimi vrednotami, z močjo ideje, ki je vtelesena v nacional-socializmu, sovražnik ni računal. Sedaj, ko si mora na mejah našega Reich-a s potoki krvi priboriti vsak kvadratni centimeter zemlje, stoji presenečen pred stvarnostjo, da je naša ideja nezlomljiva moč, iz katere izžareva neomahljiva vera, ki je tisočkrat več vredna kakor vsa nadrejenost v materijahu in ljudskih množicah treh svetovnih imperijev.

Kot tovariš tovarišem je nato podal Dr. Ley potrdilo o splošnem položaju. Nemški narod ne stoji sedaj v šestem, tajo je izvajal govornik, temveč v tridesetem letu vojne. Vse ta čas so nemški narod porivali k robu propada, kar je bil povod, da je obupalo mnogo Nemcev. Nad vsem tem je pa triumfiralo židovstvo. Samo nekdo je verjel v nemški narod: Adolf Hitler. In iz vere tega moža smo postali to, kar smo: enotno veliko ljudstvo, ki kljubuje danes trem svetovnim imperijem.

Dr. Ley je nato obdelal umikanje naših front na mejo Reich-a. Kar se tega tiče, ni nemškemu narodu ničesar očitati. Med delavci, kmeti in meščani se ni opustilo in zamudilo ničesar, pa tudi stranka je storila vse, kar je bilo v njenih močeh, da se dobojuje zmaga. Pa tudi premoč nasprotnikov ni povzročila povratnih udarcev. Mi nismo zapadli niti psihozi množic, niti strahu pred lavinami. Hrabro smo se bojevali na frontah in v domovini. V naših lastnih vrstah so se našli iz-

dajalci, zato ne stojimo danes v Afriki, na Kavkazu in na Kanalu. Mi pa radi izdaje, ki je prišla dne 20. julija 1944 jasno do izraza, nismo kapitulirali, temveč likvidirali smo jo in to je odločilo. Posledice izdaje smo znižali na minimum. Izdajalce smo pobesili. Razen tega smo odpravili demoralizacijo, ki jo je skušal sovražnik spraviti v naše obmejne kraje. Isto smo opravili tudi v zaledju.

Kdor se v vojni ne bojuje, tako je govoril

Amnestija do 30. novembra

Gauleiter je podaljšal rok za povratek in prijavo

Gauleiter dr. Sigfried Überreither je dne 30. oktobra kot šef civilne uprave na Spodnjem Štajerskem odredil v zvezi z odredbo o amnestiji, izdani dne 1. oktobra, sledeče:

Da se v polnem teku nahajajočega povratka prisilno rekrutiranih in zapeljanih članov tolpe ne bi prekinilo z okončevanjem povratnega roka, obenem pa na osnovi številnih prošenj sorodnikov članov tolpe, ki povdarjajo, da predvsem izven mej Reicha amnestijska odredba z dne 1. oktobra 1944 ni vsem znana, odrejam sledeče:

Povratni oziroma prijavni rok, določen v moji amnestijski odredbi z dne 1. oktobra 1944 (paragraf 1 in 4), se podaljša do 30. novembra.

Deutsche U-Boot-Jäger in der Adria

Wie das OKW meldete, vernichteten deutsche U-Boot-Jäger sechs britische Schnellboote und beschädigten drei weitere schwer — PK-Zeichnung Fritz Friedel (Sch)

Reichsorganisationsleiter, in klor ne dela, začne trohneti in ga vojna požre. Zato je dobro, da sedaj delamo in gremo in da ne izgubimo niti minute z mislijo na slabost in kapitulacijo. Dam vam besedo, da to ne bo trajno stanje in tudi ne za povojno dobo. Dokler se pa bojimo, bi bil zločin misliti na nekaj drugega kakor na žrtve in zmago. Trdno verujem, da bomo preokrenili usodo zopet v naš prid. Če pride še do protidržavcev, jih bomo zopet premagali in prenesli, toda nikdar ne bomo kapitulirali. Kar se je zgodilo, je bilo morda dobro in potrebno, da smo se iz tega naučili nekaj za bodočnost. Ne moremo si predstavljati, kako bi izgledalo, če bi korakali v zmago skupno z izdajalci z dne 20. julija, predstavljali si tudi ne moremo, kako bi izgledalo, če bi bili zmagali leta 1940, v bliskovitem načinu vojne. Nikdar ne bi bili postali tako jeklenotrdi, da bi bili zmogljivi prenašati tako težke preizkušnje. Nikdar ni prišla moč nemškega naroda tako očitno do izraza kakor letos 20. julija. Gradnje obmejnih postojank, ustanovitve Volkssturmov — vsega tega ne bi bilo brez totane vojne vpostave.

V nadaljnjih izvajanjih je Dr. Ley osmešil brezpredmetne upe zapadnih sil na zlom naše morale. Dvignila se je vsa Nemčija; moški, ženske in mladina gradijo obmejne utrbe. Povsod imamo naravnost čudežne dokaze nezlomljive morale našega nacionalsocialističnega svetovnega nazora. »Bilo je, tako je zavpil Reichsorganisationsleiter, »kakor da je stal sam Adolf Hitler poleg vsakega posameznega Nemca! Nacionalsocialistično nemško srce je ustavilo sovražnika. Eisenhower nam je zagotovil, da nas bo uničil. Za tako zadevo sta potrebna vedno dva: eden, ki uniči in drugi, ki se pusti uničiti. Kdor hoče nas uničiti, mora z nami vred v grob. Iz vojaške vojne je nastala danes sveta ljudska vojna. Kateri Nemec bi se hotel danes izogniti pozivu naroda? Nemški narod nastopa danes resno v vrstah Volkssturmov. Nikdo nam ne vzame več Nemčije. Nemčija je naša in mi je ne damo sovražniku...« (Burno prirejanje.)

Nekoč smo si razlagali pojme o ljudstvu in narodu, tako je nadaljeval govornik. Danes nam zadostujejo imena vzhodnopruskih vasi, ki so jih oskrnili boljševiki in vsi se zavedamo pojma besede »domovina«. Ko smo izgubili Harkov in Pariz, smo poslušali; ko so nam pa boljševiki oskrnili vas Eiteldorf v Vzhodni Prusiji, nam je bilo, kakor da nam hodi po naših prsih tuj vojaški škorenj. In danes prisegamo: »Kdor bo oskrnil našo domovino, mora umreti!« Sovražnik lahko tu in tam pride v našo deželo, iz iste se ne vrne n'kdar več! Reichsorganisationsleiter je nato omenil nemško iznajdljivost, ki je izumila in izdelala najmodernejša orožja, ki je deloma že v vpostavi, kakor je na primer takozvana Panzerfaust (pest za oklopnike), deloma pa še v pripravi. Iz njegovih besed je izžarevala sigurnost, da ima nemški narod povod, popolnoma zaupljivo in zanesljivo upati v zmago, pa naj si bo sedanjost navidezno še tako nevarna.

V dokaz, da imajo tudi naši sovražniki svoje velike skrbi, je Dr. Ley omenil priznanje boljševikov o 31 milijonih človeških izgub. Pa tudi v političnem pogledu ni pri sovjetih vse tako v redu, kakor morda izgleda. Stalin se na primer ne bi upal vsakemu državljanu dati v roko Panzerfaust, ker se zaveda, da bi jo uporabil proti njemu. Kak Volkssturm pa ne moreta ustanoviti niti Roosevelt niti Churchill.

Nemški narod, tako je zaključil Reichsorganisationsleiter svoj govor, ki so ga poslušalci navdušeno odobrili, se pa bojuje s fanatično odločnostjo za biti ali nebiti. Naše geslo se glasi: Udrihati, udrihati in zopet udrihati! Kdor se nas dotakne, bo uničen! Če bo vsak posameznik zagrizen bojovník za Nemčijo, bomo na koncu tega gigant-skega boja dobojevali zmago ter se v svobodni Veliki Nemčiji pod vodstvom Adolfa Hitlerja približali srečnejši bodočnosti.

Gaebmann Weissensteiner se je zahvalil dr. Ley-u za smernice in vzpodbudo ter mu zagotovil, da bodo delavci Gau-a Steiermark izvrševali svoje dolžnosti do zadnjega. S počastitljivo Führer-ja ter himno so zaključili lepo uspelo zborovanje.

Druck und Verlag: Marburger Verlags- und Druckereiges. m. b. H. — Verlagsleitung: Egon Baumgartner. Hauptschriftleiter: Friedrich Golob. a. l. in Marburg/Drau, Badgasse 6

Zur Zeit für Anzeigen die Preiskarte Nr. 3 vom 10. April 1943 gültig. Ausfall der Lieferung des Blattes bei höherer Gewalt oder Betriebsstörung gibt keinen Anspruch auf Rückzahlung des Bezugsbetrags.

Pridobljen čas vsled bitk na zapadu

Nova fronta na severnem obrežju reke Maas - Uspešni nemški napadi na vseh odsekih zapadne fronte - O poteku operacij v zadnjem tednu - „V 2“ že učinkuje

Karte zu den Kämpfen in den Westvogesen
Scherl-Bilderdienst-M.

Po poročilu, ki ga je bilo izdalo nemško vrhovno poveljstvo dne 2. novembra, so se borile nemške čete na obeh straneh zunanje Westerschelde srdito za sleherni meter zemlje. Srditi boji so se vršili tudi na deloma preplavljenem otoku Walchern, kjer se je sovražnik izkrcal tudi na zapadnem delu otoka. Kanadčani so sicer poskušali priti iz Süd-Beverland-a na Walchern, toda vsi ti poskusi so se izjalovili. V mostiščih ob spodnjem delu reke Maas so naše divizije zavrnile več sovražnih oklopniških napadov. Zapadno od Brede je bila uničena neka obkoljena sovražna skupina. Na obeh straneh Stolberg-a so se zrušili napadi ameriških bataljonov v našem ognju. Siloviti boji so se medtem razvili vzhodno od Pont à Mousson-a ter v gozdovih na obeh straneh mesteca Baccarat. Nekaj terena je pridobil sovražnik le po menajočih se bojih in velikih izgubah oklopnikov. — V Italiji so beležili le izvidniško delovanje. — Anglo-ameriški terorni bombniki so metali bombe na Rheinland, Wien in Graz. Angleži so v noči od 1. na 2. november bombardirali Rheinland in Berlin. Pri tem je izžubil sovražnik 16 letal.

3. novembra so sporočili, da je sovražnik premagal hrabro posadko našega mostišča severovzhodno od Brügg-a po hudih bojih od moza do moza. V hrabrem odporu je ta posadka uničila v zadnjih tednih 50 sovražnih tankov. V mestu Vlissingen in na zapadnem delu otoka Walchern so se upirale nemške čete v težkih obrambnih bojih neprestanim napadom in izkrcavanju sovražnika. Pri Rosendaal-u je vdrl sovražnik v našo glavno bojno črto. V gozdu pri Huertgen-u, jugovzhodno od Aachen-a pa je obtičal ameriški napad pred našimi postojankami. Severno od Baccarat-a so bili dne 2. novembra zavrnjeni francoski bataljoni. V odločnem odporu in v protinapadih so naše čete zavrnile ozhroma zaustavile Amerikance med rekama Reurthe in Mortagne. — V srednji Italiji, kjer je deževje razmočilo teren, so vrgli naši padalci sovražnika iz važnih višinskih postojank zapadno od Imole. Istotako so se izjalovili angleški napadi pred našimi postojankami južno od Forlija. — Anglo-ameriški bombniki so bombardirali mesta Bielefeld, Duisburg in Trier. V srditih letalskih bojih in s pomočjo artilerije je bilo uničenih 82 sovražnih letal. V noči na 3. november je bilo pri letalskih napadih na Düsseldorf zbitih nadaljnjih 52 sovražnih letal. Tako je izžubil sovražnik nad Reich-om v 24 urah 134 letal, med njimi 108 štirimotornikov.

Iz sobotnega poročila nemškega vrhovnega poveljstva izhaja, da je doživel sovražnik na otoku

Walchern ter ob spodnjem delu reke Maas srdit nemški odpor. Pri Rosendaal-u in Osterhoutu, kjer je sovražnik deloma vdrl v naše postojanke, so se medtem razvili srditi boji. Odbiti so bili nadalje angleški napadi pri Helmond-u, obenem pa so nemške čete vrgle Amerikance pri Huertgen-u na njihova izhodišča. Bolj jugovzhodno so se razvili boji za par vasi. Odličen je bil nemški odpor ob lothrinski meji, južno od prekopa Rhein-Marne vse do St. Dié-a. Ob cesti Remiremont-Gérardmer so francoski odredi šele po večkratnih brezuspešnih napadih pridobili nekaj terena. — V srednji Italiji so naše čete zapadno od Imole odbile več ameriških napadov. Angležem se pa kljub vsemu prizadevanju ni posrečilo prodreti v odseku Ronco pri Forliju. — Sovražnik je po tem poročilu nadaljeval svoje letalske napade na civilno prebivalstvo ob levem obrežju Rhein-a, s slabotnejšimi silami pa je metala bombe na München, Wien in Berlin.

Na otoku Walchern so se nemške čete po poročilu z nedelje, dne 5. novembra, nahajale v besnih obrambnih bojih proti sovražniku, ki je prodiral iz zapada, juga in vzhoda. Ob spodnjem delu reke Maas so preprečile posadke nemških mostičev nameravani anglo-kanadski predor v smeri na velike mostove pri Mördijku. Nemško letalstvo je uspešno bombardiralo ponoči neko točko sovražnega dovoza pri Aachen-u, kjer so nastale eksplozije in požari. V protinapadih je bilo pri Huertgen-u izgraničen sovražniku več milogrede izžubljenih vasi. V odlični obrambi naših grenadirjev se je zrušil tudi 4. t. m. sovražni poskus prodora nemške fronte v smeri na dolino reke Meurthe. — Nad Londonom so beležili močnejši povračilni ogenj »V 1«. — V srednji Italiji niso beležili nikakih posebnih operativnih dogodkov. — Terorni letalci so metali bombe na zapadno, severozapadno in južno ozemlje Reich-a. Zbitih je bilo podnevi 29, ponoči pa 34 sovražnih letal, med njimi skupno 54 štirimotornih bombnikov.

V ponedeljek, dne 6. t. m. je bil položaj na otoku Walchern označen tako, da so se držala še posamezna nemška oporišča. Mesto Middelburg je medtem obstreljevala težka sovražna ladijska artilerija. Po srditih bojih ob spodnjem delu reke Maas so se umaknile naše čete na par manjših mostičev. Mostove pri Mördijku so naše čete po načrtu spustile v zrak. Pri Helmond-u so beležili Angleži v početku svojega napada nekaj uspehov, nato pa so jih nemške čete zavrnile. V vodoravnem prostoru pri Stolberg-u so medtem dobro napredovali nemški protinapadi. Tu je bilo odrezanih več sovražnih odredov. Srditi boji so besneli za višinske in gozdne izhode zapadno od gornjega dela reke Meurthe pri St. Dié-ju ter za neko cesto, ki vodi iz doline reke Mosel proti zapadnim Vogezom. Sovražni bataljoni so bili zavrnjeni, le v posameznih odsekih so zamoogli tekom dneva pridobiti nekaj terena. Posadka trdnjave La Rochelle je izvedla sijajen in drzen izpad v francoske postojanke. Po razstrelitvi sovražnih fortifikacij se je nemška bojna skupina vrnila v trdnjavo z velikim plenom. — Nad Londonom je deloval povračilni ogenj »V 1«. — V

Karte zu den Kämpfen auf der Insel Walcheren
Scherl-Bilderdienst-M.

Italiji so se vršili v večini odsekov le lokalni boji. — Anglo-ameriški bombniki so nadaljevali svoje terorne napade na južno, zapadno in severozapadno Nemčijo. Zlasti težko je bilo zadeto mesto Wien. Obrambne sile so zbile pri tem 48 sovražnih letal, večinoma štirimotornih bombnikov.

Karte der Italienfront zwischen Bologna und Adria

Scherl-Bilder-M.

Po poročilu z dne 7. novembra je dünkirkenska posadka razbila močne sovražne napade ter uničila pri tem 16 sovražnih tankov, tako, da sovražnik svojih napadov ni več nadaljeval. Na otoku Walchern so nemške čete nadaljevale svoj odpor ob velikih izgubah za sovražnika. Hrabremu zadržanju naših mostišč ob spodnjem delu reke Maas se je zahvaliti, da so se morale naše čete pravočasno umakniti preko Holandske Diep a ter da se je zamogla ustvariti nova fronta ob severnem obrobju. S tem je bil izalovljen sovražni načrt, ki je predvideval uničenje nemških divizij v severnem Brabant-u. V področju Anvers in v severnem Brabant-u so nemške čete od pričetka bitke uničile v težkih skoraj neprestanih bojih nič manj kot 883 kanadskih in angleških tankov. Razbiti so bili obenem sovražni napadi v smeri na nemško mostišče Mördijk. V sled koncentričnih napadov naših oklopnikov in pehote, je bil očiščen vdorni prostor pri Gemeter-u, obenem na je bil stisnjen obroč okron odrezanih ameriških sil. Kljub vstopavi premočnih sil, je sovražnik med Baccaratom in St. Dié-om dosegel zapadno obrobje reke Meurthe le na nekaterih mestih tudi ob velikih izgubah. — Povračilni ogenj je deloval nad Londonom. — V srednji Evropi je stopnjevalo bojevanje severno od mesteca Rocca S. Casciano. — Anglo-ameriški bombniki so nadaljevali teroriziranje Poruhra. Zelo težko so bila prizadeta mesta Bochum, Gelsenkirchen, Neumünster, nadalje Hamburg, Koblenz in Wien. Zbitih je bilo 55 sovražnih letal, med njimi 43 štirimotornih bombnikov.

V svojem poročilu z dne 8. novembra sporoča nemško višjono poveljstvo uvodoma, da je bilo obstreljevanje Londona, ki je že od 15. junija sem v menjajoče se jakosti pod ognjem »V 1«, že par tednov sem ojaženo v vstopavo še mnogo bolj učinkovitega razstreliva »V 2«. Na severni točki Walchern so se vzdrževala naša oporišča tudi včeraj proti iz zapada in vzhoda napadajočemu sovražniku. Mostišče Mördijk se je držalo v tridih bojih proti močnim oklopnim silam. Nemška artilerija je uspešno obstreljevala sovražno zbiranje in gibanja v prostoru Nijmegen ter vzhodno od Helmond-a. Jugovzhodno od Stolberg-a so bile uničene tamkaj odrezane ameriške sile, obenem pa je bila sovražniku kljub sriditemu odporu iztrgana vas Kammerscheidt. Po močni artilerijski pripravi je začel sovražnik v jutranjih urah 8. novembra med Pont à Moussonom in Chateau Salinsom svoj pričakovani velenapad. Razpneli so se težki boji. Lastni izvidniški odredi so sunili pri Chateau Salinsu ter v gozdu Paroy globoko v sovražne postojanke. Razstrelili so 25 sovražnih postojank ter se vrnili z obsevnim plenom in številnimi ujetniki v lastne čete. — V Apeninu so bili zaustavljeni sovražni sunki v frontnem loku severno od Rocca S. Casciano v globini glavnega bojišča s strani neke pehotne divizije. — Pri napadih ameriških terornih letalcev na južno ozemlje Reich-a je flak artilerija zbila sedem štirimotornikov. V stanovanjskih področjih v Marburg-u (an der Drau) in Wien-u je nastala malenkostna škoda.

Zmanjšana napetost pred Budimpešto

Nemški protinapadi ob Tisi - Goldap zopet iztrgan bojševikom - Uspešni nemški protiukrepi na vzhodni fronti

Po izkrcanju angleških čet in komunističnih tolovajskih skupin ob dalmatinski zapadni obali pri Splitu, Dubrovniku in Metkoviću so se naši varovalni odredi umaknili na povelje na pripravljene višinske postojanke obalnega pasu. Na srednjem Balkanu so odbile naše čete bolgarske napade vzhodno od vardarske doline in okrog Prištine. Bolgari so imeli velike izgube. Brez uspeha so ostali tudi boljševiški napadi v dolini zapadne Morave. Med Donavo in Tiso so bile vpostavljene na obeh straneh nove rezerve v menjajoče se boje, ki so se odigrali s stopnjevanjem srditostjo. Nemško letalstvo je posegalo v te boje z uspehom. Ob srednji Tisi so se naše čete umaknile na severno obrobje, ne da bi bil sovražnik mogel motiti naše operacije. V teku uspešnih napadov v področju Ungvar je bila zamašena neka frontna odprtina. Zapadno od sedla Dukla so se zrušili sovjetski napadi. Na fronti ob Narevu so bile uspešno zaključene obrambne bitke. V žilavih bojih in protinapadih je bil sovražnik zavrnjen na svoja izhodišča, pri tem pa je bilo uničenih nad 600 sovražnih tankov. S tem so bili uničeni vsi boljševiški operativni podvigi v smeri na južni del Vzhodne Prusije. V področju Libau-Autz so se izalovili vsi sovjetski poskusi prodora nemške fronte. Kjer je sovražnik vdrl na ozki fronti, je bil zaustavljen ali pa odbit v protinapadih. Oktobra je bilo na vzhodni fronti uničenih 4696 sovjetskih tankov in 1562 letal.

Bolgarom so nemške čete po poročilu z dne 3. novembra preprečile v uspešnih bojih v dolini Strumice, pri Skoplju in pri Prištini vsako prodiranje. Isti neuspeh so doživeli boljševiki v bližini izvira zapadne Morave. Dolina Drine in prostor med Savo in Donavo južno od Vukovara je bil medtem očiščen tolp. Pri Kecskemetu so se nahajale nemške in madžarske čete v težkih bojih s sovražnimi silami, prodirajočimi proti Pešti. Kljub slabemu vremenu je nemško letalstvo z dobrim uspehom posegalo v te boje. Težke izgube so imeli boljševiki tudi v področju Szolnoka. Med Karpati in Kurskim Haffom so beležili le posamične sovjetske napade. V sled učinkovite nemške obrambe je popustila v Kurland-u silovitost sovjetskih napadov.

Iz sobotnega poročila je razvidno, da je bil otok Calchi pri Rodosu zopet očiščen sovražnika. V Makedoniji so se medtem upirale naše divizije na raznih odsekih napadajočim Bolgarom. Dobro so napredovali nemški napadi na sovjetske čete v gornjem delu zapadne Morave. Ob Donavi so se zaustavili boljševiški sunki v smeri na Dunaföldvár. Močni sovjetski napadi so bili odbiti pri Budimpešti. Uspešen je bil tudi nemški napad pri Goldap-u v Vzhodni Prusiji, kljub žilavemu sovjetskemu odporu. V Kurland-u je nekoliko odnehala sovjetska bojevitost, zato pa so boljševiki — seveda brez uspeha — nadaljevali svoje poskuse prodora nemške fronte v področju Autz-a.

V Makedoniji se je po poročilu z dne 5. novembra položaj le za malenkost spremenil. Severovzhodno od Skoplja je bila neka bolgarska bojna skupina odrezana. V kolikor so boljševiki mimogrede vdrl v bojni prostor pri Prištini, so jih nemške čete zopet zavrnile. V donavskem mostišču so nemški in madžarski odredi odbili sovjetske napade. V oklopnih bitki jugovzhodno od Budimpešte so se izalovili obnovljeni sovražni poskusi prodora. Mesto Szolnok je prišlo po sriditih bojih v sovražne roke. Pri Goldap-u so vrgli nemški odredi sovražnika v silajnem sunku na njegova izhodišča. Pri tem so bile v mestu se nahajajoče sovražne sile odrezane. Vsi poskusi izpada ter razbremenitve z vzhoda sem so bili izalovljeni. V kurlandskih težiščih so se vrstili brezuspešni sovjetski napadi.

Težke zgube so imeli Bolgari po poročilu z dne 6. novembra pri Kumanovem in v prostoru severovzhodno od Prištine. Ob našem mostišču Dunaföldvár so se zrušili po tem poročilu močni

sovjetski napadi. Istotako južno in jugovzhodno od Budimpešte. Nemški oklopniki odredi so sunili v ozadje sovražnika, uničujoč pri tem sovražni dovoz in pohodne kolone. Nemško letalstvo je dan in noč uspešno napadalo sovjetske priprave jugovzhodno od Budimpešte. Med Czegledom in Szolnokom so se nemški in madžarski odredi srdito upirali sovražnim napadom. V protinapadih so bili zavrnjeni boljševiki tako ob Tisi kakor tudi ob slovaški meji povsod, kjer so zamogli preje vdreti v naše postojanke po močni artilerijski pripravi. Mesto Goldap v Vzhodni Prusiji je bilo osvobojeno. V tridnevni bojih so bili tu obkoljeni sovjetski polki uničeni, ostane pa je bil ujet. Plen je znašal 59 tankov, 134 topov in mnogo drugega vojnega materiala. Boljševiki so imeli mnogo padlih. V Kurland-u so se zrušili tudi ob desetem dnevu velike obrambne bitke vsi sovjetski poskusi prodora nemške fronte. Tu je bilo uničenih 41 sovjetskih tankov.

Tudi ojačeni bolgarski napori dne 6. novembra niso dovedli do nameravanega prodora nemških postojank med dolino Strumice in v področju severovzhodno od Mitrovice. Pred Budimpešto se je zmanjšala napetost položaja vsled globokih nemških napadov v sovjetski bok. V področju Czegled-Szolnok so pritiskali boljševiki dalje proti severu, vendar vsled odločne nemške obrambe niso mogli pridobiti nikakega ozemlja. Nemški in madžarski letalci so pridno posegali v boje na zemlji, prizadevajoč sovražniku težke izgube na ljudeh in materialu. Ob Tisi so bili izvedeni protinapadi proti forsiranim sovražnim silam. Izalovili so se nadalje na široki fronti izvedeni sovjetski napadi jugozapadno od sedla Dukla. V Vzhodni Prusiji so nemške čete očištile zapadno obalo goldapskega jezera. Ponehala je nadalje srditost sovražnega naskoka jugovzhodno od Libau-a. Pri Autz-u pa so boljševiki nadaljevali svoje velenapade. Naši hrabri grenadirji so preprečili nameravani prodor ter so zaustavili boljševike po začetnih uspehih.

Poročilo z dne 8. novembra pravi, da na Balkanu ob živahnem bojevanju ni bilo bistvene spremembe položaja. V dolini južne Morave so se izalovili močnejši bolgarski napadi. V Egejskem morju je neka nemška torpedovka potopila sovražno podmornico. Pred Budimpešto in severno od železniške proge Czegled-Szolnok so nemški oklopniki odbili močne sovjetske napade. Očiščenih je bilo več vasi. Ob srednji Tisi se nahajajo nemški in madžarski odredi v tridih bojih z močnejšimi napadalnimi skupinami. Nemško letalstvo je noč in dan razbijalo sovjetski dovoz. Medtem je popustila silovitost sovjetskih napadov v področju Autz. S tem se je izalovil nameravani sovjetski prodor v Kurland-u. V dvadnajstodnevni boj s sovražno premočjo je bila poražena večina sovjetskih napadalnih odredov. Uničena sta bila od 26. oktobra do 7. novembra 602 sovjetska tanka. Nad bojiščem pa je bilo zbitih 239 sovjetskih letal. Organizirani upor na Slovaškem je bil razbit. V težkih, dva meseca trajajočih bojih so nemške čete očistile zapadno in srednjo Slovaško zavratnega sovražnika, ki se je boril pod boljševiškim in čehoslovakiškim vodstvom. General Viest, član londonske emigrantske vlade in poveljnik takozvane češkoslovške narodne vojske in njegov šef štaba sta bila ujeta. Pri svojem poskusu, pasti nemškim četam v hrbet, so izgubili uporniki nad 4000 padlih in več kot 15.000 ujetnikov. Po dosedanjih ugotovitvah so izgubili dvojce oklopnih vlakov, 267 letal, 104 tankov, 309 topov in mnogo materiala. Nadaljuje se popolno čiščenje dežela zadnjih ostankov tolovajev.

Of in njena „prorokovanja“

Churchill vé dobro, kako je s koncem vojne. Če je do nedavno sovražno radio — zlasti angleški — vzbujal videz, da je napad, ki ga v tem letu vodijo zavezniki proti Nemčiji, posledica ogromne premoči, priznava danes stari hinavec iznenada, da izvira ta napad iz skrajne stiske, v kateri se nahajajo zavezniki.

»Ako do jeseni ne bomo...«, je zaklical v začetku septembra 1944 Churchill ter umolknil sredi stavka, ko se je zavedal, kakšno priznanje je skoraj izbleknil. »Če ne bomo do jeseni...!« Tako je, mister Churchill, hoteli ste reči, ako do jeseni zavezniki ne zmagajo, so izgubljeni.

Jesen 1944 prihaja. Nemčija ni kapitulirala, niti ni bila poražena. Z velikim strahom je to spoznal ameriški in angleški narod. Datumi, ki so jih prorokovali tolovaji v svojem zanosu, so padli v Dravo in Savo, pogrešni ameriški in angleški optimizem pa odnaša Rhein. Mesto zmagoslavnega kričanja, vlada v Angliji zopet globok pesimizem.

Sedaj pišejo angleški listi: »Neuspeh prvega operacijskega načrta, ki so ga pretrpele angleške padalske edinice pri Arnhemu, je napravil na angleško javnost porazen vtis.« Tako se zgodi človeku, ki verjame lažnivcem kakor je Churchill, ali pa jim je celo prepuščen na milost in nemilost. Iztreznitev je potem strašna. Da bi jo preprečili ter ne bi morali priznati kako so se osramotili, si izmišljajo vedno nove termine in datume, kar v ostalem zelo radi počenajajo tolovaji.

Kadar kakšna tolovaška skupina izgubi veselje do potovanja po gozdu, ji natvezijo vedno kak nov termin, ki ga je oklical londonski ali moskovski radio. Tedaj oznanjajo bahavo: 15. septembra, ne 30. septembra bo propadla Nemčija, nemška vojska pa položila orožje. Tako mine rok za rokom, a Nemčija ne odloči orožja, niti ni premagana!

To dejstvo je Churchill dokončno spoznal že leta 1943. Pri zadnji parlamentarni seji v Londonu je priznal notranji minister Morrison, da je Churchill že v jeseni leta 1943 izjavil glede Nemčije sledeč: »Vem za strašne stvari.« Lansko jesen je torej Churchill že vedel nekaj o tem, česar sam nemški narod ni niti prav slutil. Zato ni pošiljal nad Nemčijo po sto bombnikov, ampak kar na tisoče. Zato so se izkricali Angleži v Netunu. Zato so samo na enem odseku izstrelili 200.000 izstrelkov in iz tega vzroka so pričeli 6. junija veleofenzivo. Naj se jim je pri tem tudi marsikaj posrečilo, poraza Nemčije, ki so ga pričakovali, pa le niso dočakali.

Sedaj je namesto zmagoslavnih slavospevov čuti tožnje in obupne žalostinke. Frederic Voigt piše v angleškem listu »The nineteenth Century«: »Jasno je, da se Nemci ne bodo nikoli vdali.« V svojem srcu je Churchill o tem že davno prepričan, le svojemu angleškemu narodu tega noče priznati. Iz tega vzroka je vložil vse svoje moči, da bi povečal brzino anglo-ameriških čet. Zato je generalu Montgomeryju stalno ponavljal: »Tempo, tempo, tempo!« Eisenhower in Montgomery sta plavala na tem tempooblaku, dokler ju ni določeni nemški »Stojl« postavil zopet na zemljo. Na črnoromeno popleskanem kačipotu sta sicer čitala ime prvega nemškega mesta: Saarbrücken 70 km, vendar nista mogla zlomiti nove nemške obrambne fronte. Sedaj, ko so razbite angleške padalske divizije na Holandskem vidita Eisenhower in Montgomery ter z njima vsak angleški in ameriški vojak pred svojimi očmi besedo jesen in pod njo kot strašilo Churchillov stavek: »Ako do jeseni ne bomo...!« smo izgubili vojno. V duhu se anglo-ameriškim vojakom že prikazuje zlovesča pošast, ki straši tudi sovjetje: Jesen s svojim blatom in dežjem, neurje na Kanalu in prihajajoča zima. Ko stoje pred nepremostljivimi transportnimi težavami, spoznavajo iznenada, kakšne prednosti ima pred njimi nemški vojak zaradi skrajšane fronte in bližje meje. Kadar za malenkost utihne bojni hrup ter more angleški vojak čitati pismo, ki mu ga piše žena, nevesta ali mati, čuje zopet o neprestanih napadih »V 1« na London in južno Anglijo in o njegovih strahovitih učinkih. Tedaj čita, kako se je angleški narod naveličal vojne, kako se zaveda, da ga vara in vodi za nos njegova vlada in vedno se mu znova poraja vprašanje: Čemu se pravzaprav borim?

Na to vprašanje ne more najti odgovora. Naj ga obrača kakor hoče, vedno mora znova in

znova spoznati bridko resnico, da bo Anglija v tej vojni samo izgubila. Opaža, da zavezniki njegovega naroda — Sovjetska Rusija — streli danes za tem, da na Balkanu prereže življenjsko žilo angleškemu imperiju, da bi tako njegovemu narodu uničila dober del življenjske moči. Že čuti, kako nenaravna je zveza med Anglijo in Sovjetsko zvezo, vé da med zavezniki marsikaj ni več v redu, pozna notranjepolitično napetost v svoji domovini in v Ameriki, uvidevajoč socialno krizo v teh deželah. Zaveda se, da v Sovjetski zvezi primanjkuje ljudi, kar se vedno bolj pozna, v Franciji doživlja, kako boljše življenje okužuje deželo. Vsak dan bolj čuti, kako se jači nemško lovsko letalstvo, kako se oživlja podmorniška vojna. Končno se mu poraja velika skrb glede novega nemškega orožja ter gotovost, da je čas največji nemški zaveznik.

Poleg vseh teh bolestin spoznanj, čita iznenada v svojih angleških in ameriških časopisih odkrito priznanje: »da predstavlja novo nemško orožje naravnost senzacijo«.

V prihodnjih mesecih ga bo okusil Stavek, ki mu ga je zabrusil v obraz pri zaslišanju ujet nemški vojak, mu ne da miru: In vendar bomo zmagali!

»Ako do jeseni ne bomo...!«, te Churchillove besede leže kakor svinčen oblak nad zavezniškimi armadami na zapadu in nad sovjetskimi divizijami na vzhodu. Kmalu bodo vsi občutili, kako ogromne moči še dremlejo v Nemčiji. Kadar bo prišel dan, bodo te moči poslale za Nemčijo velik in zadnji termin, za katerega je vedel Churchill že leta 1943. in pred katerim se mu leži koža:

Nemško zmago!

Of v službi mednarodnega komunizma

Ni komunista, kdor ne žrtvuje domovine za zmago komunistične revolucije.

Lenin.

To za naše pojme naravnost strašno pravilo, ki ga je v svoji brutalni odkritosrčnosti zapisal Lenin v svojih spisih, velja v celoti še danes. Vse, prav vse narodne in gospodarske vrednote podrediti enemu samemu cilju — zmagi komunistične revolucije. Še letos je izjavil vodilni slovenski komunist Kardelj: »Vseeno je, četudi pri revoluciji, ki smo jo začeli, pogine 95 odst. vseh Slovencev, gledati moramo le, da bomo zmagali«.

Nesteto je dokazov, da je res glavni namen komunistov, pobiti čim več Slovencev, le da oni ostanejo. Da je njihova revolucija mednarodna, dokazuje dejstvo, da se slovenski komunisti na Primorskem bratijo z badoljevsko sodrgo, da skupaj trgajo kmetu kruh izpred ust in jim je prav malo mar, če padajo in umirajo njih rodni bratje. Ustanovili so nov odbor za »osvoboditev« Primorske, v katerem sedijo tudi badoljevski komunisti. To so dejstva, ki jih ne more nihče utajiti, saj je shodu prisostvovalo okrog 150 ljudi, ki so jih s silo prisilili in ti morejo pričati o resničnosti. Kljub temu, da slovenski komunisti na Primorskem venomer trdijo, da se borijo za svobodo slovenskega naroda, njihova dejanja vedno bolj izpričujejo, da so v službi mednarodnega komunizma in da hočejo svojo slovensko zemljo prodati.

Ko pregledujemo te žalostne kupčije z našo zemljo, vprašamo vse tiste, ki so podpirali in še podpirajo izdajalsko O.F., kako se bodo zagovarjali pred zgodovino in pred lastnim ljudstvom. Ti so krivi, da komunisti tako sramotno barantajo za našo zemljo. Težko bo tem, težko tudi onim, ki so sicer spoznali zločinsko delovanje komunistov, pa so se iz golega samoljublja potuhnili. Kako bodo pogledali v oči poštenim Slovincem oni častihlepneži, ki so se udinjali strahnemu komunističnemu tiranu samo zato, ker so jim komunisti obljubili kako častno mesto v njihovi »republik«.

Naj še zavedajo vsi, da s svojim egoizmom, častihleptjem in bojazljivostjo pripravljajo sebi in svojim otrokom najhujše suženjstvo, da bodo še davni potomci preklinjali njih kratkovidnost in nedelavnost. Vsa njihova opravičenja bodo zaman, ker danes si narodi kupujejo prihodnost za tisočletja. V tej odločilni uri, ko si mi kujemo našo bodočnost, se ne smemo ozirati ne na

desno, ne na levo, ampak se moramo strniti kot en mož z našimi domobranci. Ti žrtvujejo svoja mlada življenja tudi za nas in za naše otroke. Ne ozirajo se na zaničevanje in pljuvanje zakrknježev in komunistov in ne na divje sovraštvo badoljevskih komunistov in savojskih klik, ker so si v svesti svoje zmage, ki bo razbila umazane kupčije naših sovražnikov.

(»Tolminski Glas«.)

Na primorskem deluje krvava partizanska riba

Iz Primorja nam pišejo: Ljudje, ki še niso okusili komunistične strahovalnosti, včasih še verujejo njihovi agitaciji, ki vplije na ves glas, da je vse laž, kar pišejo in govorijo in da na Goriškem postopajo bolj človeško kot so postopali na Dolenjskem in na ostalem Slovenskem.

Resnica pa je čisto drugačna. Tudi na Primorskem rdeči krvniki niso priznavašali in ker nismo imeli časopisov, ki bi o ponovnih zločinih poročali, je šlo komunistično grozodejstvo neopazeno mimo širše javnosti.

Tudi Goriška ima svoje netiskane črne bukve: na stotine je komunističnih žrtav. Samo komunistka Marjana Prvanja ima na vesti 97 dokazanih umorov. Ljudje pa pravijo, da je njenih žrtav na stotine.

Vsaka vas na Primorskem, ki je bila le malo deležna komunistične »svobode« je morala plačati svoj krvavi davek. V mali vasi blizu Gorice, v Renčah, še danes deluje takozvana »partizanska riba«. V tej vasi mučijo skoraj vsako žrtev po tri dni, šele nato jo umorijo. Te strašne dneve imenujejo »sovjetske dneve«.

V malih vaseh s komaj 400 prebivalcev, znaša število umorjenih žrtav nad 20, to je 5 odstotkov vsega prebivalstva. Če k temu prištejemo še padle komuniste, ki so domačini, odstotki še narastejo.

Našteti vam hočemo vsaj nekaj komunističnih žrtav, da boste videli, kakšen krvavi davek morajo dajati ubogi kmetje, ki vse svoje življenje delajo le za dobrobit svojih družin, katerih ljubezen do borne zemlje je združena z globoko vero v Boga.

V Tolminu je padel kot prva žrtev trgovec in oče številne družine, Andrej Kovačič. Pred smrtjo so mu izropali dom, ko pa je umorjen ležal v lastni krvi, so mu pobrali še zadnji denar. Kmalu za njim je bila umorjena tudi neka mladenka iz Zatočmina. In vse bolj so se množile komunistične žrtve: Evgenij Zuter, Andrej Podgoršek, K. Hagaris, Ivan Batistič, Vincenc Roseti. V svoj hiši je bila ubita Ana Brešan. Sodobnega slugo Romana Rutarja so pred smrtjo nečloveško mučili.

To je začetek dolge vrste komunističnih žrtav na Primorskem.

Nagi in bosi v osvobojenem raju!

Bivši kraljevski ban, ljubljanski advokat in sedanjí prometni in prosvetni minister pri komunističnem glavarju Josip Broz-Titu, dr. Drago Marušič, je izjavil po poročilu agencije Reuter, da je pomankanje obleke v »osvobojenem ozemlju« deloma tako veliko, da delajo kmetice na polju nage in da so oblečene samo s predpasnikom. Štiri do petčlane rodbe posedujejo čestokrat samo eno obleko, ki jo nosi tisti član rodbine, ki ima zunaj opravka. Ostali člani rodbine sedijo medtem popolnoma nagi v svoji hiši. V teh krajih hodi narod po večini bos, ker ni obutve.

Kot minister more Marušič vendar vedeti, kako se živi v tem »osvobojenem raju« in kaj s tam godi. Vprašanje je samo, ali hodi gospod komunistični minister bos? Menda ne, kajti kot bivši advokat, ki je kmete oderuško izžemal in jim vlekel težko zasluženi denar iz žepa, si je pravočasno nabavil zbirko najboljših čevljev. Kot sedanjí komunistični veljak bi pa moral živeti po njihovih načelih in vse deliti. Z dobrim vzgledom bi moral živeti po qeslu: svoboda, enakost, bratstvo!

Toda za to gospodo so ta qesla samo fraze na papirju. Gre jim samo za oblast in zaslužek. Ljudstvo jih malo briga, to so že dovolj pokazali v demokratični kraljevski Jugoslaviji in sedaj tudi zopet v »osvobojenem raju«.

In ta gospoda hoče Stajerce komandirati! Res, daleč bi prišli!

Srečno se je izmuznil bednemu življenju pri tolovajih

Bivši borec OF Franz Barbek iz Marburg-a o svojem življenju v gozdu

Dne 22. oktobra je bil pri neki kontroli hiš v Marburg-u aretiran bivši delavec iz delavnice Reichsbahn-a Franz Barbek. OF ga je bila poslala v Marburg z določenimi nalogami, ker se je Barbek že junija t. l. stavil komunističnim tolovajem kot sodelavec na razpolago. Franz Barbek je bil rojen leta 1919. v Marburg-u. Ta spodnještajerski delavec je zelo inteligenten, bistri in poln stremjenja po znanju. Kljub dobri šolski izobrazbi, jo je spravil Barbek v bivši Jugoslaviji zgolj do pomožnega delavca. Pozneje je bil sluga in tekstilni delavec. Bil je pa tudi mnogo časa brez posla. To ga je napotilo k pristopu v »Jugoslovansko delavsko zvezo«, ker je prejemal od te strokovne organizacije redno podporo. Zelo se je zanimal tudi za dramsko umetnost in je bil marljiv član nekega kulturnega delavskega društva v Marburg-u. Tako se je pretolkel Barbek, sin nemške matere, bedno skozi življenje. Ker se ni nikdo brigal zanj, je bil nemoten izpostavljen prišepetavanju marksističnih hujšakačev.

Po osvoboditvi v aprilu 1941, se je dvignila tudi njegova življenjska ravnen. Živel je mirno in varno rodovinsko življenje, dokler nista komunizem in OF stegnili svojih krempljev tudi po njem. Z znano metodo zapeljevanja in z zavratnimi frazami OF so preslepili tudi Barbeka ter ga pridobili kot sotrudnika za to krinko komunizma. Franz Barbek je odšel zavestno v gozd. Po štirinamesečnem delovanju v gozdu pa se je iztreznil in otresel utvare, da so komunistični tolovaji neka osvobodilna vojska. V naslednjem naj govoril Franz Barbek sam o svojih doživljajih, kakor jih povzemamo po njegovih zapiskih:

»Neki zaupnik me je pridobil za OF. Velike obljube so me tako prevzele, da sem privolil v sodelovanje z OF. Obljubili so mi najlepše življenje po vojni in visok položaj, ako pa ne bi hotel sodelovati, so mi grozili s smrtjo in najmanj s tem, da bom moral delati kot cestni delavec in tolkač kamenja.

Pred štirimi meseci sem šel prostovoljno v hribe k tolovajem. Bil sem prepričan, da bom tamkaj doživel in užival obljubljeni raj komunizma. Kmalu pa sem spoznal, da pri tolovajih ni bilo opaziti obljubljenega tovarištva. Sicer so me nazivali »tovariši«, toda to je bilo tudi vse. Postopanje je bilo vse drugo, samo ne tovariško. Načelovali so tolovajem mladeniči. Ker so imeli šarže so imeli tudi pravico poveljevanja nad vsemi drugimi brez ozira na prejšnje delovanje v OF.

Kdor pride k tolovajem — bodisi star ali mlad — mora prestati gotov čas preizkušnje. V tem času ga uporabljajo kot tovarno živinčce. Večno zasledovani, kakor divjačina, smo morali nositi težke tovare živeža, radio-oddajne aparature, pisalne stroje in šotore. Čim smo prišli do mesta taborišča, je bilo najprej treba pripraviti za »gospodo iz štaba« njihova ležišča. Za novince je preostal le redkokdaj kak šotor, tako, da smo navadno ležali na prostem ali pod kako smreko. Kar se tiče prehrane, smo dobivali isto trikrat na dan, ako je bilo dovolj zalog. Vedno je bila le mesna juha s fižolom in cmaki kot neke vrste Eintopf. Več tednov nismo imeli soli, pa tudi ne kruha. Temu nasproti pa so imeli komisarji in oficirji po več jedi. Imeli so svoje lastne kuharice, ki so jim pripravljale tudi južine, ki jih mi nikdar nismo videli.

»Gospodje iz štaba« so varovali napram moštvo vedno neko razdaljo. Nagovarjali so nas sicer s »tovariši«, toda to je bilo vse. Če si imel kako željo, se je takoj pokazalo, da so gospodje od štaba »vzvišeni«. Pripadniki štaba so dobili vse naprej in tudi vse najboljše, moštvo se je moralo zadovoljiti z ostanki. Tolikani hvalisana »enakost in bratstvo« sta nehala že pri njih predpostavljajinih. Samo tedaj, kadar je bilo govora o dolžnostih in o pripravih za nove osvobodilne akcije, so postali gospodje zopet sladki in tovariški. Nekaj izjem je bilo tudi pri moštvo. Natančno so si beležili, kako dolgo je bil kdo član tolpe. »Starejši« so imeli vedno gotovo prednost. Starejši tolovaji so imeli tudi boljše izkušnje pri ropanju. Od plena so si smeli vzeti vse tisto, kar je olajšalo njihovo življenje in jim izboljšalo prehrano. Pri razdeljevanju cigarete je prišel najprej na vrsto »štab«. Kar je ostalo, je dobilo moštvo. Zgodilo se je šestkrat, da moštvo po več tednov ni videlo

cigarete, zato pa so gospodje v štabu dnevo pokadili 20—30 cigarete. Vse to je bilo izzivajoče ter je mnogo prispevalo k razmišljanju. Mnogim so se odpirale oči, toda bilo je prepozno.

O delovanju OF in njenih funkcionarjev.

Kot bivši funkcionar krajevne organizacije OF in vsled mojih brezkončnih pohodov po šumrah in tolovajskih področjih, sem imel dovolj prilike za spoznavanje ljudi.

Da bodo izprevideli vsi, kako OF slepi Spodnještajerce, bom opisal razgovor, ki sem ga imel z nekim tolovajem. Tolovaj »Dušan« je dezeriral približno pred letom dni iz nemške vojske ter je odšel k tolovajem. Dušan je bil tudi na vzhodni fronti, kjer je doživel najokrutnejše vtise o boljševizmu. Izrecno mi je izjavil, da ni za boljševizem in da nikdar ne bi hotel živeti pod takim režimom. Na vprašanje, zakaj je pravzaprav odšel v gozd, mi je odgovoril: »Vedno so mi pripovedovali, da je OF za izboljšanje življenja Spodnještajercev ter za osvoboditev, nikakor pa ni komunistična organizacija. Radi tega sem odšel v gozd«.

Kakor tega Dušana, tako so preslepili več sto in sto pridnih Spodnještajercev, ki jih izkoriščajo komunisti. Ako bi dosegli svoj cilj, zaslužujejo spodnještajerskega prebivalstva, bi bil strel v tilnik plačilo za te zapeljance.

Že pri ustanovitvi OF aprila 1941 so prevzeli komunisti vodstvo kot specialisti v ilegalni borbi. V svrhu zakrivanja pa so pritegnili tudi razne zastopnike prejšnjih strank bivše Slovenije. Nekateri izmed teh zastopnikov so postavili celo na čelo. Te funkcionarje pa je smatrati zgolj kot figurice, kajti o kaki njihovi samostojnosti pri delu ni niti govora. Na sejah se izvršujejo vedno le sklepi in predlogi komunistov. Svoje predloge utemeljujejo večinoma z dolgoletno prakso v ilegalnem političnem življenju. To je pravi obraz OF. Kdor še danes nima pravega vpogleda v ozadje te organizacije, bo še doživel svoje čudeže. Prej ali slej spozna vsakdo te lažne politične kvartopirce, toda v večini slučajev je to že prepozno. Kot bivši funkcionar OF opozarjam vse tiste, ki še delujejo v tej komunistični zakrinski organizaciji, na svoje doživljanje ter jih svarim pred nadaljnjim sodelovanjem. OF ne sme nikdar prevzeti oblasti in je tudi ne bo, kajti sicer bi bila neizogibna popolna zmešnjava. Nikdo — ne staro ne mlado in ne bogatin ali

siromak — ne bi bil tedaj več varen svojega življenja.

Kdo dela in krvavi v žitvovanju za OF?

OF kot organizacija je sestavljena iz več forumov. Vrhovni forum se nahaja dobro zastražen na varnem mestu. Pred javnostjo se izdaja ta forum kot »vlada«. Funkcionarji te »vlade« živijo dobro na račun svoje okolice ter so dobro zavarovani. Druge skrb nimajo kakor povsem, ter izdajanje širokoustnih proklamacij. Mimo tega pa morajo študirati, kako neki bi si ohranili zvestobo partizanov. O praktičnem delu med narodom ter glede razmerja naroda do komunizma se informirajo ti visoki funkcionarji zgolj iz poročil krajevnih organizacij. Ta poročila so pa večinoma zelo domankljiva. Vsak funkcionar in sodelavec OF poroča kar najbolje o svojem delovanju, da bi se tako izkazal vrednega tistega obljubljenega lepega življenja po vojni.

Glavni funkcionarji OF, večinoma učitelji, katerim sta smrdela delo in uk, falirani profesorji, zdravniki brez čuta odgovornosti, bivši dijaki in ničvredneži, politiki, žejni oblasti, in predkaznovani kriminalni tipi se nahajajo stalno na varnem. Za nevarno delovanje pa so dobri navadni kmetje in delavci. Vse breme »ilegalnega delovanja« morajo prenašati »mali ljudje«, da bi tako zaščitili te »višje« in zadovoljili njihovo željo po oblasti.

Kakor v nekdanji demokratični Jugoslaviji, tako je tudi sedaj pri OF »Gospoda« je na varnem in pripravljena, pobegniti takoj, čim se pojavi nevarnost, za hrabre »preostale« imajo kvečjemu tolažilne besede potom inozemskega radia. Priprave sodelavca pa potivajo sem ter tja ter ga obremenjujejo z naročili. Čim si jim obljublja »delovanje«, prideš le težko iz njihovega kroga. Zapolnjeni z mikavnimi obljubami in zastrahovanji s strašnimi grožnjami, morajo komunizmu žrtvovati svoje življenje in svoje rodbine takozvani »le-renski delavci«.

Vedno znova ojačujejo tolovaji svoje vrste z lažnjivimi obljubami in šeparsko agitacijo. Vendar pa je že tako daleč, da se odvedejo tolovajstvu že najbolj predani pristaši OF. Ti se skrivajo po gorovju, ako se ne upajo predati oblastem.

V obliki tisočerihih dogodkov je opaziti pri tolovajih znake razkroja. Te pojave po možnosti skrivajo, kdor pa hitro gleda, se bo lahko prepričal o napredujočem razkroju OF in o daljnosežni desorganizaciji komunističnih tolovajev. Čaka jih strašna bodočnost, jaz pa sem vesel, da sem se srečno izmuznil bednemu življenju pri OF.

Franz Barbek-Gustek.

„Veš, pri nas so vsi podarjeni!“

Ob enem izmed zadnjih spopadov s komunisti v okolici Stične, so zaplenili domobranci mnogo komunističnega papirja, med njim tudi celoten arhiv nekega bataljona XIV. divizije. Med papirji so dobili tudi obilo zasebnih pism Eno pismo, ki je značilno zaradi neprisrčnosti v prikazovanju položaja v redkih vrstah se glasi sledeče: »Tov. Stric, XIV. divizija. — UBTT. III. Bataljon. 1. četa.

Draži stric!

Na položaju, 27. junija 1944.

Kako zelo hrepenim po Tebi, Ti morem povedati samo to, da Ti pišem že šestnajstič, ne da bi prejela od Tebe eno samo sporočilo. Tako težko mi je.

Že četrty mesec teče, ko sva se zadnjič videla. Sama ne vem, ali nočeš ali ne moreš pisati. Vem, da pošta zelo slabo deluje, odkar se je napadilo sem doli toliko teh prekletih domobrancev. Vendar bi vsaj pozdravek poslal po kurirju. Vedno ga tako težko pričakujem, a sem vsakikrat le še bolj razočarana.

Sploh sem že ves ta čas, kar Te ni, tako slabe volje. Najraje bi umrla.

Vedno znova me nadlekujejo tako čudne slutnje in bojim se, da si ranjen.

Veš pri nas smo vsi poparjeni. Tov. Minka dan za dnem jeka za Tomažem. Tako se mi smili. Zdaš nas je samo še črtina. Črt je padel, Joco tudi. Zadnjič pa so jih ujeli skoraj polovico. Gotovo si že izvedel. Uboji reveži! Slušala sem tudi, da sta padla Riko in Božan. In koliko še drugih!

Ko bi vsaj ne bilo res! A meni se zdi, da je vse res.

»Komisar je vedno slabe volje in se ne zna več tako šaliti kakor včasih. Jaz sem sila vsega. Moj Bož, ne smem se spomniti Ljubljane. Tako dolgočas mi je in tudi učiti se ne morem nič. In čez teden dni bodo izpiti. — Tu dva dni nismo na istem mestu. Vedno so nam za petami. Menda se je zdaj že vse zaklelo zoper nas!

Skoraj bom morala obupati. In Ti, ki si mi bil včasih vsa uteha, molčiš. Imam vtis, da si me čisto izgubil iz spomina. Če je tovarišica Frida pri Tebi, potem itak vem, kje sem. A lepo ni od Tebe. Vsaj resnico bi mi povedal. Vendar, Stric, saj to ne sme biti res! Jaz ne morem biti brez Tebe. Kakor sva si tovariša po duhu, Te prosim iz vsega srca, piši mi, kako je s Teboj. Tudi obiši malo, kako se tam kaj imate. Menda ne dosti bolje. A vztrajati vendar moramo. Prosim, ne kaži pisma drugim.

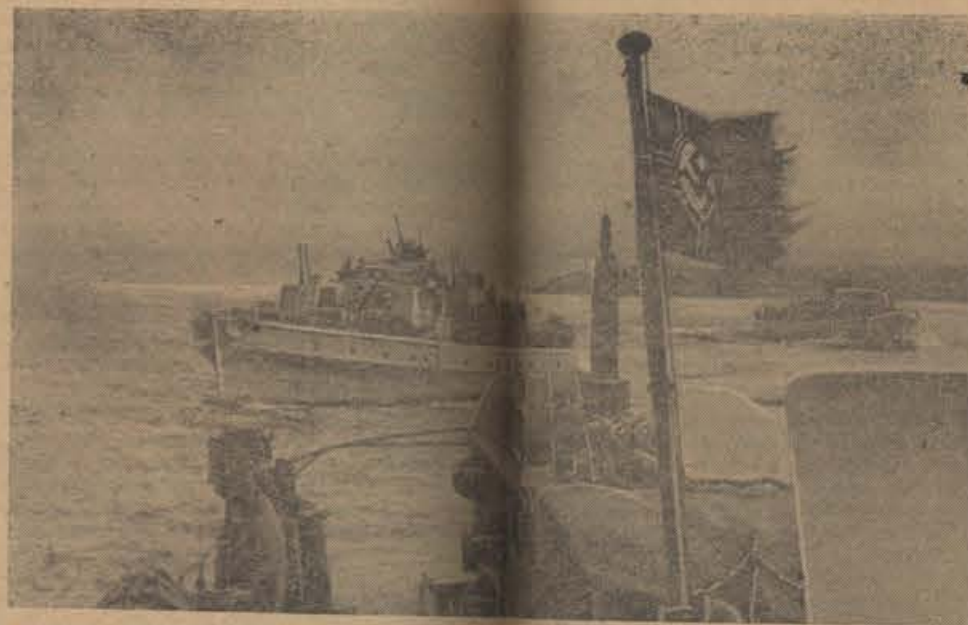
Te pozdravlja in poljublja vsa Tvoja

Lajla.

Okrajni komitet S. K. O. J-a, »Zagaberk«.

Bilder aus dem Kriegsgeschehen

Räumboote Nordmeer

Zwei harte und gefährliche Aufgaben haben diese Räumboote im Nordmeer; sie halten die Fahrstraße frei von Minen und sichern die Küste gegen Angriffe aus der Luft und von See her — PK-Kriegsbericht Kratochwil (Sch)

Kampfraum Aachen

Vor einem der Westwallbunker in der Gegend von Aachen meldet ein Spähtrupp dem Divisionskommandeur Oberst W. den Ablauf des Unternehmens.

PK-Kriegsbericht Scheerer TO-Ep (Sch)

An der Mittelmeerküste

Zwischen Weinbergen und Olivenhainen bringen Trägerkolonnen im Schutze der Berghänge und Steinterrassen Munition und Verpflegung zu den auf den Bergen gelegenen deutschen Stellungen — PK-Kriegsbericht Gebauer (Sch)

Mundwinkel aus bis zum Ohr reicht. Der Hauptmann hat sich zuerst gefaßt. »Eine schöne Behandlung erfahren Ihre Gäste.« Mehrere Fußtritte, einige Schläge auf den Hinterkopf und anschließend 24 Stunden Dunkelhaft — Ein reizender Gastgeber sind Sie, ironisiert der Stabsleiter. Daraufhin dreht einer der Banditen, begleitenden Banditen, ein langer, unrasierter Kerl, sein Gewehr um und stellt sich drohend vor die beiden Deutschen. Der Kapitän winkt ab. »Nicht doch, laß uns allein.«

Eine Chance!

Sie sitzen um den einzigen Tisch herum, die beiden Deutschen und der fremde Anführer. Eine Blendlaterne verbreitet ein grelles Licht, das die Schatten der Männer in den gewölbten Raum wirft. Kapitän Dill unterbricht zuerst das Schweigen. Er schildert den beiden deutschen Gefangenen, daß sie sich im Hauptquartier einer italienischen Rebellenbrigade befinden und auf Gnade und Ungnade dem berüchtigten Bolschewisten Z. ausgeliefert seien. Dieser Bandenführer habe ohne weiteres die Absicht gehabt, die beiden deutschen Gefangenen sofort erschießen zu lassen. Er, Kapitän Dill, habe sich als britischer Verbindungs-offizier dagegen gewandt. Nicht, weil die Methoden des Bolschewisten seinen Absichten zuwider seien, sondern, weil er hoffe, aus den beiden Deutschen wichtige Aussagen herauszubekommen. Zehn Tage habe der Anführer der Bandenbrigade ihm Zeit gegeben, diese Aussagen zu erhalten. Würden die Deutschen schwelgen, so sei es um sie geschehen. Langsam antwortet der Hauptmann, jedes Wort bedenkend: »Sie haben keine Badoglio-Leute vor sich, sondern deutsche Offiziere. Von uns werden Sie nichts erfahren.« Kapitän Dill steht auf, seine Augen sind zusam-

Vor unserer HKL zusammengebrochen

Immer wieder versuchen die Sowjets in verzweifelterm Ansturm, unsere Abwehrfront im Osten zu durchbrechen. Unter schweren Verlusten für den Angreifer scheitern alle diese Versuche an dem zusammengefaßten Feuer unserer Waffen und dem fanatischen Abwehrwillen unserer Grenadiere

PK-Kriegsbericht Knaack (Sch)

Neue Truppen für die Beskidfront

In wochenlangen erbitterten Kämpfen versuchten die Sowjets, über die Pässe der Beskiden von Norden her in die Slowakei einzudringen. Alle Angriffe wurden von unseren Divisionen trotz schlechterster Wetter- und Geländeverhältnisse abgewiesen — PK-Kriegsbericht Knaack (Sch)

mengeknipten. »Wie Sie wünschen, meine Herren. In einer Woche sehen wir uns wieder.« Der Engländer greift nach der Blendlaterne und verläßt den Raum.

Deutsche Offiziere sollen um Gnade flehen.

Die beiden Deutschen sind allein. Wiederum umhüllt sie die Finsternis. »Was wird der Brit mit uns vorhaben?«, fragt der Stabsleiter. »Er wird uns auf jeden Fall umlegen«, antwortet der Hauptmann lakonisch. »Gib es keine andere Möglichkeit für uns?« »Keine, die sich mit unserer Ehre vereinbaren ließe«, antwortet der Hauptmann. »Außerdem pflegen die Banditen ihre Gefangenen auch nach erfolgtem Verhör zu erschließen. So sterben wir wenigstens als Deutsche. Nicht als Verräter.«

Sechs Tage lang sitzen nun die beiden Deutschen in ihrer dunklen Zelle. Kein Lichtstrahl dringt zu ihnen hinein, keine Menschenseele kümmert sich um sie. Man scheint sie vergessen zu haben. Die beiden Gefangenen können kaum noch sitzen, sie sind zu kraftlos dazu. In den ersten drei Tagen hatte der Stabsleiter mehrfach versucht, durch erneutes Klopfen die Aufmerksamkeit der Wache zu erregen, von der man ab und zu ein erregtes Stimmengewirr vernahm. Vergeblich! Sie wollen erleben, wie deutsche Offiziere vor ihnen winseln und um Gnade flehen. Diese Idioten! Doch diesen Triumph sollen die Banditen nicht erleben. Wenn ein Deutscher schon zu sterben hat, dann hat das anständig zu geschehen. So tapfer, wie Hunderttausende bereits ihre Liebe zur Heimat, ihre Treue zum Führer mit dem Tode bezahlt haben. Vielleicht ergibt sich noch eine Möglichkeit, diesen oder jenen Banditen mitgehen zu lassen.

Wenn nur der Hunger, wenn nur dieser ver-

dammt Durst nicht wäre. Alle Winkel des finsternen Raumes haben sie bereits abgesucht, um etwas Essbares zu finden. Nichts. Mit echt britischer Brutalität setzt Kapitän Dill seine Drohung in die Tat um.

»Morgen früh Exekution im Burghof.«

Am siebenten Tage ihrer Gefangenschaft hören die beiden Deutschen vor ihrer Tür einen erregten Wortwechsel. »Unsere besten Gruppen haben sie niedergemacht, diese verfluchten Deutschen«, schreit eine Stimme. »Und diese beiden leben noch? Es ist eine Schande vom Chef, sich von diesem Engländer so lange hinhalten zu lassen.« Eine andere Stimme antwortet: »Den Hals möchte ich den Deutschen umdrehen, doch erst muß der Chef seine Genehmigung geben.« Dann entfernen sich die Stimmen.

Eine Weile später fliegt die Tür auf. Die Gefangenen schließen geblendet die Augen. Wieder versperrt die breite, untersetzte Gestalt des Engländers die Tür. »Haben Sie es sich überlegt, meine Herren?« fragt er höhnisch und betrachtet aufmerksam und mit Genugtuung die abgezeichneten Gesichter seiner Gefangenen. Unrasiert, mit tiefen Augenhöhlen und eingefallenen Wangen, bieten sie einen unheimlichen Anblick. Ironisch

fügt er hinzu: »Ich bedaure, daß Ihnen meine Gastfreundschaft so schlecht bekommen ist, aber Sie wollten es ja nichts anders haben.« Ein einziges Wort entringt sich den Lippen des Hauptmanns: »Lump!« Der Brit tritt näher. Die Deutschen bemerken, daß seine Haltung nicht mehr so selbstischer ist, wie am ersten Tag. Auch seine Stimme klingt nicht mehr so fest. Kapitän Dill erklärte seinen Gefangenen, daß die Rebellenbrigade bei einem Versuch, den deutschen Stützpunkt G. anzugreifen hohe Ausfälle erlitten habe. Während über den Tod ihrer Genossen, verlangten nun die Bolschewisten der Bande den Tod der Gefangenen. »Ich bin beauftragt«, schließt der Engländer seine kurze Rede, »Ihnen mitzuteilen, daß morgen früh acht Uhr einige ganz besonders scharfe Mitglieder der Bande im Hofe der Burg ein Scheibenschießen nach Ihnen veranstalten werden, wenn Sie ihre Haltung nicht aufgeben.« »Tun Sie, was Sie nicht lassen können!« Die Stimme des Hauptmanns klingt rau, aber doch fest. »Wir beide haben von einem Engländer und seinen bolschewistischen Spießgesellen nichts anderes erwartet.« Eine Weile schweigt der Engländer, sein Gesicht ist ernst: »Das sind verdammte harte Burschen. Aber so sind sie alle...«, bemerkt er zu einem hinter ihm stehenden Landsmann. Dann,

KAPITÄN DILL DROHT MIT ERSCHIESSEN

Ein Kriegsbericht der SS-Standarte
»Kurt Egger« schreibt uns:

SS-PK-Stabsleiter R. und Hauptmann K. schlendern durch die Straße der kleinen italienischen Ortschaft. Zwei Greise sitzen vor einer Haustüre, von irgendwoher ertönt Kindergeschrei. »Eine ziemlich öde Gegend«, will der Hauptmann gerade bemerken. Da spürt er hinter sich, auf seinen Rücken gepreßt, die harte Mündung einer Maschinenpistole. Das gleiche Erlebnis hat der Stabsleiter. Bevor die Männer ihre Waffen ergreifen können, sind sie schon von jungen Burschen umringt, werden gefesselt und geknebelt. Ein Lastkraftwagen biegt um die Ecke, nimmt die Banditen und ihre beiden deutschen Gefangenen auf, verschwindet in einer Seitenstraße.

Der Lastkraftwagen rollt durch einen weiten Park hoch oben im Gebirge. Schlänke Pinien säumen den Weg. Vor einer alten Burg kreischen die Bremsen. Die Klappe des Wagens wird aufgeschlossen. Beide, der Hauptmann und der Stabsleiter fühlen plötzlich einen heftigen Schmerz am Rückgrat und fliegen kopfüber in den Sand. »Na, wartet, ihr deutschen Schweine. Euch geben wir

es schon«, hört der Hauptmann noch einen der italienischen Banditen fluchen, bevor ihm die Sinne schwinden.

Gefangen in der Burg.

Ein greller Lichtschein fällt in den engen Raum, der sich im dritten Stock der Burg befindet. Stimmen werden laut, die Tür fliegt auf. Als sich die beiden Gefangenen aufrichten und ihre Augen an das ihnen seit 24 Stunden ungewohnte gewöhnen, sehen sie vor sich eine stämmige Gestalt in Khaki-Uniform, in der Hand eine Reitpeitsche. »Darf ich Sie in meinem Hauptquartier als Gäste willkommen heißen?« hören sie die Stimme des Unbekannten in gebrochenem Deutsch. »Mein Name ist Kapitän Dill«, — betont lebenswichtig klingen diese letzten Worte. Jetzt erst können die Deutschen das Gesicht des Offiziers erkennen. Unter einer Glatze bemerken sie eine etwas rötlich schimmernde Trinkernase. Das Gesicht eines Biedermanns, das nur entstellt wird durch eine breite Narbe, die von dem linken

VINOGRADNIŠKI IN SADIJARSKI KOTIČEK

GNOJENJE SADNEGA DREVJA

Le malokateri sadjar misli na gnojenje sadnega drevja. Posledica tega so redke sadne letine, drevje vedno bolj slabi ter je podvrženo raznim škodljivcem, boleznim in pozebi. Brez gnojenja sadnega drevja si tedaj ne moremo misliti uspešnega in pridobitnega sadjarstva.

Kot osnovno gnojenje se smatra gnojenje s hlevskim gnojem ali kompostom. S takim gnojenjem dajemo zemlji humus (sprsteno), ki pospešuje delovanje bakterij, malih živih bitij, ki razkrajajo in pripravljajo hranilne snovi. Z dodatnimi ali umetnimi gnojili dajemo zemlji le manjkajoče hranilne snovi kot dušik, fosfor, kalij in apno. Gnojiti je tako, da se gnojilo čim lepše in enakomerneje razdeli in da je dosegljivo veem sesalnim koreninam. Gnoj se tedaj enakomerno raztrosi in podkoplje ali podorje. Le tam, kjer imamo podsadeže — na primer pri travniških nasadih, kakor so naši običajni sadonosniki — ta način gnojenja ni izvedljiv. Tu pa gnojimo tako, da pod kapjo drevesne krone izkopljeemo 20 centimetrov globok in 50 ali več centimetrov širok jarek, vanj nadevljemo gnoj, ga potlačimo in zopet zasujemo. V ravnini in v večjih strnjelih nasadih se lahko izvede gnojenje tudi pod brazdo. V ta namen vrezemo med vrstami po dolgem 5 do 10 brazd. V te brazde nadevljemo gnoj ter jih zopet izravnamo. Na ta način zelo malo poškodujemo travniško rušo. Naslednje leto pa vre-

zemo brazdo počez, vendar se naj smer vsako leto menja. Manjvreden je način gnojenja po površini, koder se gnoj ne podkoplje. V tem slučaju izkoristi gnoj samo trava, dočim prejme drevje le malo hranilnih snovi.

Sadnega drevja se navadno ne gnoji nikoli preveč; zato bodi navedeno, koliko gnojila naj bi se dalo najmanj, računano na drevo in leto: hlevskega gnojila 300 kg ali pa 500 kg komposta. Izmed umetnih gnojil pa 5 kg apnenega dušika, 5 kg kalijeve soli in 4 kg Tomaževe žindre. Najbolje je gnojiti po naslednjem redu: Prvo leto s hlevskim gnojem ali kompostom, drugo leto z umetnimi gnojili, tretje leto zopet s hlevskim gnojem, četrto leto pa ponovno z umetnimi gnojili. Vsako četrto leto pa gnojimo obenem tudi z apnom. Za težko zemljo potrebujemo 20 kg v prah razpadlega žganega apna, za lahko zemljo pa zadostuje 40 kg oglikokislega apna na drevo.

Sch.

ZATIRANJE VOLUHARJA

Voluhar (krtica) je v sadjarstvu velik škodljivec. O zatiranju tega škodljivca se je že mnogo pisalo, ker pa je voluhar zelo zvit, so bili uspehi manj zadovoljivi. Omenjen bodi način zatiranja potom lova na pasti v obliki klešč brez vabe. Ta način je sicer precej zamuden in zahteva mnogo potrpežljivosti, je pa izmed vseh načinov do sedaj še najbolj uspešen.

Voluharja lovimo z največjim uspehom v jeseni, spomladi in tekem zime, kadar ne leži sneg. Kadar kopljeemo drevesne kolobarje, pri gnojenju in pri drugem delu, z lahkoto odkrijemo njegove rove. Kjer je močno razširjen, preiščemo zemljišče s peto čevlja ali pa z železno palico. Kjer se zemlja vdre, odkopljeemo in preiščemo rov z motiko. Da je rov od voluharja, poznamo po tem, ako je širok za tri. Tedaj pa kopljeemo za rovom na vsako stran tako dolgo, da pridemo do razcepitve rova. Rov odkopljeemo na obe strani ter ga pustimo odprtga, nakar se odstranimo. Voluhar namreč ne mara »prepiha« ter si pride odprtino kmalu zamašiti z zemljo, s čimer se izda. Sedaj vemo, da se nahajamo v tistem rovu, ki je zamašen. Sedaj zopet kopljeemo in sledimo rovu vse dotlej, dokler ponovno ne pridemo do razcepitve. Tu oba rova lepo očistimo in nastavimo pasti, v vsakega po enega, tako narahlo, da se že pri rahli dotaknitvi sproži. Odprtino pokrijemo z važo in zasujemo z zemljo, da nimata zrak in svetloba dostopa. Četrto ure pozneje se voluhar navadno že vjame. Pri uspešnem lovu moramo upoštevati, da voluhar silno dobro ovoha past ali vsak drug predmet, ki je bil prijet z golo človeško roko, zato se pasti ne približa. Pred pričetkom lova si moramo radi tega dobro umiti roke. Pasti je treba na ognju obžgati. Nato mo-

ramo pasti in roke oblažiti z zemljo, tako, da se ga prevrti in z lahkoto ulovi. Če hočemo hitreje loviti, potrebujemo v sadonosniku, ki vsebuje mnogo voluharjev, do dvajset takih pasti.

Sch.

NAŠE ZDRAVILNE RASTLINE

Bosiljek—Basilikum

Bosiljek, ki ga rabijo gospodinje kot dodatek k juham za začimbo, potrebuje za nasad toplo vrtno zemljo na sončnem prostoru. Sejemo ga v aprilu v gnojno gredo. Koncem junija ga presadimo z malimi grudicami v širini 20×20 centimetrov. V pripravnih legah se ga lahko posadi tudi na prosto polje. V tem slučaju naj bo razdalja 30 centimetrov. Obiramo že cvetoče bižke, in sicer dvakrat na leto. Sušimo ga v senci, na zravnih podstrešjih, in sicer tako, da ga razgrnemo ali pa navesimo na žice. Na 100 kvadratnih metrov pridelamo 10 do 20 kg bosiljka. Poznamo dve vrsti bosiljka: malolistnatega, ki je aromatičen, in velikolistnatega, ki je zelen. Poslednji zraste višje ter raste tudi v mrzlejših krajih. Zaželjena je predvsem velikolistnata vrsta bosiljka.

Kumič (Carum carvi L.)

Kdo ne pozna kumiča, to našo domačo začimbo? Kumič rase prosto po travnikih. Cveti že v maju in v juniju, kmalu nato pa postane zrel. Kumič rase po vsej srednji in severni Evropi, najdemo ga pa tudi v severnem delu Mediterana in vsrednji in severni Aziji. Na poljih ga pridelujejo v raznih državah Evrope. Pred sedanjou vojno je zlasti Nizozemska zalagala svet s kumičem. Na Nizozemskem so gojili kumič na kakih 5000 do 7000 hektarjih. Tretjino pridelka je prevzela Nemčija. V Nemčiji ga pridelujejo tudi na kakih 4000 hektarjih. Kumič uporabljajo kot začimbo pri izdelovanju raznih ekstraktov, pa tudi za izdelovanje eteričnega olja.

Kumič raste na najrazličnejših tleh, ako mu ne manjka potrebne vlage. Kjer ga pridelujejo, mu morajo pognojiti ne samo s hlevskim gnojem, temveč tudi z umetnimi gnojili, zlasti pa z dušikom. Kjer ima zemlja malo apna, je preje potrositi tudi apna. Seje se kumič najkasneje koncem aprila v vrstah po 30×40 centimetrov ter potrebujemo za 1 ha 10 do 12 kg semena. Kumič vrže 8 do 12 meterskih stotov pridelka na hektar, v dobrih letih celo 20 stotov. Seveda ima kumič tudi svoje sovražnike v obliki neke plesni ter kumičnega mola. Tudi miši in krti se ga rado lotevajo. Kdor se zanima za kulturo kumiča, dobi potrebna navodila pri Abteitung für Heil- und Gewürzpflanzenbau Marburg-Drau, Schönerer-gasse 29, Telefon 24-85.

× Fordove lovarne pripravljajo povojno fabrikacijo. Znan Fordov koncern v Ameriki je dolečil 150 milijonov dolarjev za tehniško izpopolnitev in razvoj povojne produkcije avtomobilov. Cilj je, izboljšati izdelovanje avtomobilov civilnega tipa na podlagi v vojni pridobljenih izkušenj.

zu den Gefangenen gewendet, mit eisalter Stimme: »Bis auf morgen, also meine Herren!«

Die Rettung.

Der Bericht des Stabsleiters, der einem Kommando seinen Aufenthalt bei den Banditen schildert, erwähnt nicht die Gefühle, nicht den Strom der Trauer der Verzweiflung, der Wut und der Hoffnungslosigkeit, der in den folgenden Stunden von dem Denken der beiden Männer Besitz ergriff. Er erwähnt nicht den inneren Kampf eines jeden einzelnen, sich aus der Todesnot herauszulösen in jene Sphäre des Krieges, in der er befähigt ist, im Glauben an eine höhere Berufung auch schwerste Schicksal mannhaft zu ertragen.

Die Schilderung schließt erst mit dem Einsetzen eines lebhaften Gefechtslärmes. Wie dann später plötzlich die Tür aufgestoßen wird und auf der Schwelle nicht die stämmige Gestalt des britischen Offiziers, sondern die großen, schlanken Umrisse von vier Männern sichtbar werden, die in fassungslosem Staunen den beiden wieder dem Leben zurückgeschickten deutschen Offizieren die Hände entgegenstreckten. Das Hauptquartier der Rebellen, in dem zwei tapfere Deutsche acht Tage lang die »Gastfreundschaft« der Briten und Bolschewisten kennengelernt hatten, befand sich durch einen kühnen Handstreich eines SS- und Polizeiverbandes in deutscher Hand.

Mrtvaški ptič

SPODNJESTAJSKA LJUDSKA PRAVLJICA

Ni sem še fantek predšolske dobe, ko sem slišal iz ust sorodnikov in znancev, ki so živeli v raznih krajih naše lepe in drage Spodnje Štajerske, sledečo pravljico:

»Mrtvaški ptič je čova, ki skuša s svojim petjem v nočnih urah oznanjati ljudem bližajočo jim smrt. Njegovo nočno petje se izraža v besedi »Spi, spi«, ki jo poje, ponavljajoč jo od časa do časa v dolgi, nekoliko zavlačujoči melodiji. Mrtvaški ptič prepeva svoj, v smrt pozivajoč »spi, spi«, tako dolgo v bližini bivališča človeka, ki ga je Bog obsodil na smrt, dokler ne umre nakar se preseli s svojimi nalogami do prihodnjega pričakovalca smrti. V to svrhu se približa iz gozda hiši, v kateri se nahaja smrti namenjen človek, da ga sliši smrti zapisano bitje samo, ali pa vsaj kak član njegove družine. Kjer stanuje za smrt določen človek sam, brez svojcev in ne more nikdo slišati mrtvaškega ptiča, prileti slednji ponoči tudi na streho nesrečne hiše, kjer izkljuni prav posebno glasno svoj smrti oznanjajoč »spi, spi«, da ga čujejo sosedi ter razbrižejo vest o bližajoči se nesreči. Temu sledi po krajšem ali daljšem času neizbežna smrt.

Ni bilo in ne bo smrtnega slučaja, da ne bi slišali ljudje predhodno glas mrtvaškega ptiča. Vse rajne je spravil s svojim »spi« v grob. To se vrši že od pamtikeva po božji volji. Nekdaj so v primerih, kjer so imeli priletne bolnike v hišah, zasledovali člani dotične družine v nočnih urah, da bi zajeli glas nočnega ptiča. Če so ga slišali, je bolnik kmalu nato izdihnil. Stvarstvo je mrtvaškemu ptiču namenilo oznanjati smrt, kakor oznanja kukavica pomlad. Svet ne pozna vernega človeka, ki ga petje mrtvaškega ptiča ne bi spominjalo na minljivost človeškega življenja.

*

Stel sem komaj 18 let, ko sem ležal v svetovni vojni med deseto bitko ob Soči kot poveljnik voda spodnjestajskih vojnih prostovoljcev ob izlivu reke Timava v Jadransko morje, v izredno nevarnih postojankah, sovražni prvi frontni liniji nasproti. Bila je lepa majniška noč leta 1917. Prestali smo ravnokar dolgo in nevarno ofenzivo bobnečega artilerijskega ognja, ki je spravil marsikaterega Spodnjestajsca pod zemljo ali pa v bolnišnico. Po ustavitvi bobnečega artilerijskega napada, je nastopilo zatíšje, ki je običajno in svojevratno pri vsakem čakanju na nočni sovražni napad z minami, ročnimi granatami in bajonetmi, spremljajoč vse to z divjim kričanjem naskakujočih bojnikov. Razen posameznih nervoz-

nih strelav in svetlobnih raket, iz obeh, komaj nekaj metrov oddaljenih si frontnih črt, je vladalo napeto premirje v dotičnem bojnem odseku. Lازل piezal in hodil sem od moža do moža ter jih poučeval in pripravljal na obrambo v predstojećem sovražnem naskoku, ki je moral vsak trenutek slediti. Minute so se vlekile kakor morska kača. Med tem časom se je pa med našo in sovražno bojno črto na nekem, v močvirju rastočem drevesu nemoteno oglašal mrtvaški ptič s svojim znanim »spi, spi«, kar nam je segalo do kosti in mozga. Spominjali smo se svojcev v naši zeleni Spodnji Štajerski, še bolj pa pravljice o mrtvaškem ptiču, ki nas je opozarjala na smrtno nevarnost, v kateri smo se nahajali.

Še pred nastopom jutranjega svita nas je naskočil sovražnik v ogromni premoči v odseku celoga našega bataljona K. k. Freiwillige Schützenfeld-battillon Marburg IV. Velejunaško smo odbili na celi črti naskok ter dobojevali največjo avstro-ogrsko zmago v deseti bitki ob Soči, ki je prešla pozneje v zgodovino svetovne vojne in Spodnje Štajerske. Razen več sto naših mladih Spodnjestajscev, je padlo na tisoče sovražnih mož. Naš bataljon je namreč uničil dobesedno celo napadajočo sovražno brigado z brigadirjem vred. Mirno lahko rečem, da je takrat mrtvaški ptič s svojim »spi, spi« marsikaterega vernega tovariša, ki je preživel dotično noč, prepračil da tudi ljudske pripovedke niso vedno brez podlage.

O.

GOSPODARSTVO

Štedite s premogom!

Premog predstavlja važno orožje v današnji veliki vojni. Teža se mora zavedati danes vse ljudstvo. Zato ne zadostuje štediti premog kakor doslej, temveč štediti ga moramo odslej še veliko bolj.

Kakor obvlada ves naš narod z razmeroma manjšimi količinami velikanske potrebe, ki jih zahteva generalni sovražni naskok na meje Velike Nemčije edino z vpostavo in naporom vseh sil in rezerv, tako moramo mobilizirati tudi vsa gospodarska bojna sredstva — med katere spada v prvi vrsti premog, — za en sam cilj, ki ga imamo pred očmi.

Premogovni problem je v pretežnem delu transportni problem. Pridobivanje premoga po revirjih je slej kakor prej razveseljivo ter ni pomislekov s te strani, kar se tiče kopanja. Težave so v transportiranju premoga iz zapada. K temu težavam se družijo še težave z razpošiljanjem premoga v posamezna potrošniška okrožja. V očigled pomanjkanja bencina se bo vpostavilo vsa vozila na generatorje, pomagati si bodo pa morali tudi potrošniki sami.

Pri takih razmerah mora nastopiti vrstni red po nujnosti potreb in v tem redu so železnice na prvem mestu. Ako je lokomotiva brez pare, se neha vse. Nadalje je važna oskrba tistih obratov s premogom, ki nam dobavljajo plin, elektriko in vodo. Temu sledijo v vrstnem redu oborožena sila, važna oboroževalna industrija, prehranjevalna industrija in šele nazadnje pride premog za kurjavo po stanovanjih in hišah.

Z drugimi besedami se to pravi, da gredo zdirkljaji, ki nastajajo v načrtu z ozirom na trenutni slučaj v breme in na račun hišne kurjave. Doslej smo še imeli srečo z vremenom. Temperatura je še vzdržljiva. Kljub temu se moramo pripraviti na zimo. Kaka bo zima, ne vé niko. Izgledi, da doživimo mlo zimo, se po izkušnjah malenkostni. Kdor si ne bo preskrbel kurjave s štednjo premoga, bo zmrzoval.

Imeti moramo tudi pred očmi, da imamo ogromno število lacaretov in bolnišnic, ki jih moramo oskrbovati s premogom, kar velja tudi za obrt prehranjevalne značaja, kakor pekarni itd. Ti potrošniki pridejo na področju domače kurjave na prvo mesto. V tem zelo važnem področju vojne vodstva morajo tvoriti tokrat hišna gospodinjstva prvo fronto v štedenju in odpovedi. Poziv gotovo ne bo zastoj, če si predočimo, da postane vsak prišteden komadič premoga dodaten faktor moči za naše vojno vodstvo. Zato pa štedite s premogom!

GOSPODARSKE VESTI

× Stanje nemških hranilnih vlog. Celokupno stanje hranilniških vlog po hranilnicah, zadrugah, bankah in v poštni hranilnici štrom Velike Nemčije, se je od leta 1939 od takratnih 29 milijard RM dvignilo leta 1944 na 115 milijard RM. Pri hranilnicah znaša porast od 21 na 80 milijard RM. Povprečna hranilna vsota posameznih hranilnih dobroimetij se je dvignila od 500 na 600 RM, v predvojni dobi pa od 1100 na 1200 RM.

× Pridelovanje tobaka na Hrvaškem. Na Hrvaškem so leta 1942 začeli izvajati petletko za povečanje tobačnih nasadov. Zamisljeno je povečanje tobačnih njiv na 13.000 hektarjev, na katerih bi raslo 520 milijonov tobačnih stebel, ki bi dali 15,7 milijonov kg letnega pridelka. Da bi se kmetovalce pridobilo za načrt, dobijo brezplačno semena, pri oddaji tobačnega pridelka pa za vsak kg tobaka po 2 kg žita in petroleja. Dosedanji uspehi obljublajo Hrvaški po vojni deset milijonov kg letnega izvoza tobaka. Trenutno predeleže na Hrvaškem surovi tobak 12.500 delavcev.

× Tekstilna industrija Anglije in Zedinjenih držav Sev. Amerike. Angleška tekstilna komisija, ki je prepotovala Zedinjene države, je podala slednje poročilo: Angleška industrija mora pri enaki količini produkcije vpostaviti 22% več delovnih sil, kakor jih vpostavi v Zedinjenih državah. Storitvene možnosti ameriških predilnic znašajo za 34% in tkalnic za 72% več, kakor angleških. List »Daily Mail« dvomi, da bi tekstilna industrija Anglije lahko uspešno konkurirala z ameriško.

9. november - spominski dan žrtev padlih za narod in domovino

Nacionalsocialistično gibanje je do leta 1923 vodilo večinoma propagandni boj za dosego oblasti. Ko so pa pomladi leta 1923 Francozi zasedli področje Ruhrgebiet, da bi zlomili gospodarsko in moralno še tiste revne ostanke nemškega naroda, ki še niso ležali popolnoma zdrobljeni na tleh, je to povzročilo popolnoma nov politični položaj Nemčije. Val ogorčenja je zajel ves nemški narod. Nacionalni krogi so zaupno gledali v takratno vladavino v prepričanju, da bo zavzela napram zapadnim zatiralcem in izkoriščevalcem nemškega naroda odločnejše stališče. Nacionalsocializem je takrat svoje že obstoječe SA-odrede spremenil iz propagandnih v obrambne ali vojaške formacije, ker je upal, da bo prišlo do aktivnega odpora Nemčije. Kakor vedno, je tudi takrat odpovedala nemška vlada weimarske dobe. Objavila je pasiven odpor, ki je bil obsojen na smrt. To je dalo vodstvu nacionalsocialističnega gibanja povod, da je sklenilo odstraniti weimarski vladni sistem s silo.

Na Bavarskem sta proklamirali kar dve skupini »Pohod na Berlina«. NSDAP pod vodstvom svojega voditelja Adolfa Hitlerja, da bi s prevzemom vladne oblasti ustvarila predpogoje za osvobodilni boj Nemcev zoper francosko zasedbo Poruhrja; generalni državni komisar Kahr na čelu reakcijske skupine pa, da bi odcepila Bavarsko od ostalega dela Reicha. Da bi preprečil Kahr-ovo namero, je sklenil Adolf Hitler proglasiti nacionalno revolucijo ter določil za 8. november 1923 v meščanski pivovarniški kleti v Münchenu, kjer je nameraval govoriti Kahr o svojem vladnem programu.

Zborovanje je bilo na višku, ko je vdrl v dvorano Adolf Hitler ter oddal s pištolo strel v strop, da je prišel do besede, nakar je proglasil nacionalno revolucijo. S pomočjo navzočega generala Ludendorffa je Hitlerju uspelo pridobiti Kahrja in njegove močje za vstop v nacionalno vlado.

Takoj nato je spregovoril Hitler navzoči množici, ki ga je navdušeno pozdravljala. Objavljena je bila odstavitev vlade Reicha, ki je sedela v Berlinu. Sklep so pred navzočimi potrdili s svojimi izjavami tudi Kahr, Lossow in Seißer. Komaj nekaj ur pozneje so Kahr, Lossow in Seißer požrti dano besedo ter organizirali protikrepe.

Adolf Hitler se je radi tega odločil, pridobiti si prebivalstvo Münchena z velikansko propagando, da bi na ta način vplival na nadaljnji razvoj.

Dne 9. novembra 1923 je korakal Adolf Hitler z generalom Ludendorffom, na čelu svojih SA-mož od meščanske pivovarniške kleti po ulicah mesta München, navdušeno pozdravljan od prebivalstva. Policija je pri tem poskušala večkrat ustaviti pohod, morala se je pa umakniti. Prepevajoče ko-one so se približale Feldherrnhalle, kjer se jim je zoperstavil zopet močan policijski oddelek, ki jih je hotel ustaviti. Korakajoče množice se pa na polcijo niso ozirale. Nenadoma je počila salva strelav iz policijskih vrst, ki so zapirale cesto. Zastavonoša se je zrušil z zastavo s kljukastim križem. 16 mož je izgubilo življenje, mnogo jih je bilo ranjenih. Adolf Hitlerja je rešila požrtvovalnost, vdanost in zvestoba njegovega spremljevalca Ulricha Grafa, ki ga je krl s svojim lasnim telesom, da je ostal nepoškodovan.

V spomin na ta dan obhajajo v Nemčiji 9. november kot spominski dan padlih pri Feldherrnhalle. Šestnajst žrtev nacionalsocialističnega gibanja stoji v ozki povezavi s padlimi junaki prve in današnje svetovne vojne. Ves nemški narod se za ta dan spominja svojih, za domovino padlih sonarodnjakov. Takozvana »Večna straža« pred Feldherrnhalle v Münchenu pa predstavlja znamenje lepe počastitve in nezabnega spomina na vse tiste, ki so umrli za nemški narod.

MALE VESTI

* Odlikovan Reichminister. Führer je odlikoval za posebne vojne zasluge z redom Ritterkreuz des Kriegsverdienstkreuzes mit Schwertern Reichsministra Dr. Ing. e. h. Ohnesorgeja.

* Sprememba postopka v kazenskem pravu za nadzorovanje cen. Reichsgesetzblatt objavlja odredbo o poenostavitvi postopka v kazenskem pravu za nadzorovanje cen. Pri tem so omejili predvsem pravice do pritožb. Tam, kjer so denarne kazni neizpolnive, se lahko izrečejo zaporne kazni. Razne denarne, zaporne ali pravomočne razsodbe v nujnih primerih lahko odredijo tudi popolno ali delno zatvoritev obrtnega poslovanja.

* Ljudsko gibanje v Marburgu. V drugi polovici meseca oktobra je bilo pri Standesamt-u prijavljenih 53 rojstev (zadnjič 67), od teh 32 deklet (zadnjič 39) in 21 deklic (zadnjič 28); dalje 139 smrtnih slučajev (zadnjič 50), od teh 80 moških (zadnjič 26) in 59 žensk (zadnjič 24). Na Standesamt-u poročenih je bilo 21 parov (zadnjič 13). Pri smrtnih slučajih so vštete tudi žrtve bombnega terorja na mesto Marburg.

* Letalski napad na mesto Graz. V opoldanskih urah dne 1. novembra so napadli anglo-ameriški teroristi letalci Graz. Slepo in brez cilja izstreljene bombe so padle na številne stanovanjske hiše ter upravna poslopja. Po začasnih ugotovitvah cenijo število mrtvih na 150, med katerimi je največ žena in otrok ter s približno istim številom ranjenih. Prebivalstvo se je pri tem zadržalo hrabro.

* Napisište na poštnih pošiljkah naslove pošiljatelj! Poštna uprava opozarja, da je danes, ko menjajo ljudje radi vojne večkrat svoja stanovanja, neobhodno potrebno navesti na vsaki poštni pošiljki naslov pošiljatelja, da se pismo lahko vrne, če se ga ni moglo dostaviti naslovniku. Pisma brez navedbe pošiljatelja in brez vloženih vrednosti, ki se niso mogla dostaviti naslovniku, ležijo nekaj časa na pošti naslovnika, nakar se uničijo. Pošiljke z denarjem ali vrednostmi se vrnejo oddajni pošti v svrhu ugotovitve in izročitve pošiljatelju.

HRABRI SPODNJESTAJERCI

* Odlikovanje hrabrega spodnjestajerskega vojaka. Gospod Franz Schlick iz Freigraben (Kreis Marburg-Stadt) nam je predložil dopis nekega divizijskega poveljstva na bojišču, s katerim je sprejel za svojega na fronti ranjenega in v lačnem se nahajajočega sina, Gefreiterja Franza Schlicka, odlikovanje Eisernes Kreuz II. Klasse. Gefreiter Schlick se je odlikoval kot junak v hudih bojih ostobra t. l. ter je za svoje junaško delo dobil sedaj viden znak in priznanje.

Za hrabro zadržanje na frontah so dobili odlikovanje Eisernes Kreuz II. Klasse: Gefreiter Alois Murko, Ortsgruppe Marburg-Stadt; Gefreiter Matthias Ramschak in Oberschütze Franz Guschitsch iz Bad Neuhaus; Gefreiter Felix Troiner, Ortsgruppe Kirchberg, Kreis Pettau; Soldat Franz Brlek, Ortsgruppe Leitersberg, Kreis Marburg-Stadt; Gefreiter Ignaz Pekar, Ortsgruppe Kirchberg, Kreis Pettau; Gefreiter Poschgang, Ortsgruppe Zellnitz, Kreis Marburg-Land; Obergefreiter Ernst Fornara, Ortsgruppe Cilli-Laisberg, vojni prostovoljec že od leta 1939; Soldat Konrad Fekonia, Ortsgruppe Kirchberg, Kreis Pettau; Gefreiter Vladimir Brischtschik, Ortsgruppe Marburg IV, Marburg IV, Kreis Marburg-Stadt; Rottenführer gruppe Maxau, Kreis Pettau; Gefreiter Fritz Holscher, Ortsgruppe Großsontag, Kreis Pettau.

Kriegsverdienstkreuz II. Klasse mit Schwertern so dobili: Gefreiter Anton Erneschek Ortsgruppe Marburg IV, Kreis Marburg-Stadt; — Rottenführer Anton Srmschek iz Windschfeistriz, ki je že imelitelj odlikovanja Eisernes Kreuz II. Klasse; Gefreiter Josef Pliberschek, Ortsgruppe Plankensten, Kreis Marburg-Land.

* Prenočevanja v hotelih z lastnim posteljnim perilom uvajajo med drugimi ukrepi. Izjeme bodo samo za po bombah poškodovane ljudi, če prenočijo samo po dni.

* Sanitetno osobje se je vrnilo v domovino. Po posredovanju mednarodnega Rdečega Kriza v Ženevi se je nedavno vrnilo 900 mož sanitetne stroke iz Francije v Nemčijo.

Živilske karte 69. dodelilne periode

Z 69. dodelilno periodo (od 13. novembra do 12. decembra 1944), so uvedli nov način razdelitve jajc. Potrošniki, v kolikor niso samooskrbovanci, dobijo novo karto za jajca, ki velja od 13. novembra 1944 do nadaljnjega. Dodelitev jajc ne bo vezana na dodelilno periodo, temveč usmerjena na produkcijo jajc. Radi tega odpade naročilni list za jajca. Na njegovo mesto pride 50 posameznih odrezkov za jajca z 12 prijavnimi odrezki. Ko se izdajo razglasi za posamezne odrezke za jajca, jih prevzamejo potrošniki pri razdeljevalcu, kateremu so oddali prijavne odrezke. Kako dolgo ostane potrošnik pri tem razdeljevalcu, se ne ravna po dodelilnih periodah, temveč se bo z razglasi pozivalo k novim prijavam. Ta postopek omogoča obzir na preseljeno prebivalstvo in spreminjanje stanovanj, kakor tudi obzir na čas, ko je pridelek jajc večji. Vsak posamezen odrezek nove karte za jajca opravičuje do nakupa enega jajca. 12 prijavnih odrezkov je označenih s črkami A do M. Razglase posamezne odrezke odrežejo pri oddaji jajc. Razdeljevalec na drobno, ki je prevzel prijavni odrezek, potrdi to z odtisom svoje štampiljke na primeren prostor na karti za jajca. Nakup jajc na AZ-karte bo vezan na gotove trgovine. — V 69. periodi opravičuje veliki odrezek C na Grundkarti za mladoletne do nakupa 125 g masla. Bistvena sprememba v sistemu živilskih kart je nastopila z uvedbo Grundkart in Ergänzungskarte za samooskrbovance in delne samooskrbovance. Delnim samooskrbovancem je smatrati tiste, ki se oskrbujejo sami le z enim ali nekaterimi pridelki. Iz tega sledi, da je smatrati popolnim samooskrbovancem le tiste, ki se oskrbujejo sami z maslom, mlekom, maslom, jedilnim oljem in krušnim žitom. Ergänzungskarte SV 1, SV 3 in SV 5 delnih samooskrbovancev z maslom stopilo na mesto dosedanjih Reichsfettkarte SV 1, SV 3 in SV 5 ter imajo razen tega tudi odrezke za meso v predpisani količini. Za otroke do 6 let se je uvedlo Ergänzungskarte SV 9. Ergänzungskarte SV 2, SV 4 in SV 6 delnih samooskrbovancev z mesom in svinjsko mastjo odgovarjajo dosedanjim Reichsfettkarte SV 2, SV 4 in SV 6. Za najmanjše otroke do treh let te samooskrbovalne skupine se je izdalo Ergänzungskarte SV 10, medtem ko dobijo otroci od 3 do 6 let Ergänzungskarte SV 8. Doslej so slednji imeli Reichsfettkarte Klef. oziroma Klf.

* **Siedljiva oddaja mleka.** V redni, vplivom letnega časa podvrženi spremembi produkcije mleka, je začetek zimskega načina krmljenja krav povzročilo njen padec. Dodelitev mleka se je morala radi tega prilagoditi količinam, ki so na razpolago. To se prav posebno obični pri razdeljevanju posnetega mleka, kar je vsakoletni pojav v tem času. Kmetijstvo si prizadeva na vse možne načine s štednjem izravnati padanje jesenske produkcije mleka.

* **Cigarete enotnih cen.** Radi poenostavljenja dela izdeluje nemška industrija cigaret, počenši s 1. oktobrom t. l., razen takozvanih črnih cigaret, ki predstavljajo svojevrsten tip, samo še cigarete po 4 Rpl komad. Cenejših in dražjih cigaret pri nas ne izdelujejo več.

* **Pridobivanje in pripravljanje drv za kurjavo** je glasom okrožnice Reichsforstmeistera podvrženo nezgodnemu zavarovanju ter so izdani tozadevni ukrepi. Za skupnostno delo pozvani delavci se smatrajo kakor v kakem podjetju zaposleni, če pridobivajo razen drv za kurjavo tudi les za ostale potrebe. Nezdgodno zavarovani so seveda tudi tisti, ki za plačilo pripravljajo les za lastno uporabo, tudi če niso vpostavljeni za skupnostno delo.

* **Omejitev polniškega prometa ob nedeljah.** Železniško ravnanjstvo Wien razglasi, da bodo omejili osebni železniški promet v takem obsegu, da bodo vlaki prevažali samo poklicno potujoče občinstvo. Vse druge vožnje — na vsak način preložit na druge dneve, ne da bi se povratna potovanja vrnila zopet ob nedeljah. Na takozvane izlete ob zaključku tedna seveda ni več misliti. Že omejen nedeljski promet brzih vlakov ostane tud. odslej v veljavi.

* **Ne slikajte vojni-važnih objektov!** Fotografiraj jih je pomagal kopati. Oblasti so po naključju našle dotične slike, uvedle preiskavo ter ga kaznovali kljub ugotovitvi, da si je slike namenil za svojo zbirko in spominske svrhe. Iz tega sledi,

da je prepovedano vsako morebitno slikanje vojaških svrham službečih ureditev, na primer: vojaških bivališč, kasarn, bunkerjev, flaka itd., temveč, da je celo nevarno hoditi s fotografskim aparatom okrog takih objektov.

* **Reichsführer H. Himmler v Graz-u.** Reichsführer H. Himmler je minulo nedeljo bival v Graz-u ter z Gauleiter-jem in Reichsstatthalter-jem dr. Uiberreither-jem razpravljal o vprašanjih, zadevajajočih obmejni Gau Steiermark.

* **1,3 milijonov kg perja** so nabrali širom Reicha od domače perutnine tekom enega leta. Perje je namenjeno za oskrbovanje po bombah poškodovanih. Gre za kokošje, račje in gosje perje.

* **Za večno je zatisnila svoje dobre oči.** V Goldiz-u (Sachsen) je preminula, stara 58 let, gospa Antonia Franzekowitsch, rojena Schokal, rodem in doma iz Kreisa Rann. Njeno smrt obžalujejo razen soproga trije otroci, ki so jo ljubili in čislali nad vse. Pokojnica je bila blaga žena, dobra gospodinja in vzorna mati ter cenjena in spoštovana od vseh, ki so jo poznali. Ostala bo v najlepšem spominu.

* **Nov naslov gospodarske zbornice.** Gospodarska zbornica (Gauwirtschaftskammer) ter Werkluftschutzbezirksstelle Steiermark uradneta začasno samo v omejenem obsegu v nučnih zadevah v Grazu v hiši Radetzkystraße 17, Telefon 53-85 in 83-0-84.

* **Častililva starost Spodnještajerke.** Naš rojak in naročni Franz Toporischitsch nam poroča iz Re'cha (Eulengebirge), Niederschlesien, da živi v tamkajšnjem preseljeniškem taborišču Spodnještajerka, gospa Anna Toporischitsch, rodem in doma iz kraja Sell, Kreis Rann, ki je nedavno obhajala svoj 93. rojstni dan. Sivolasa Spodnještajerka je še vrta in zdrava ter pridno zaeluduje vse vojne dogodke. Po končani vojni želi obiskati in videti še enkrat svojo rojstno vas in kraje kjer je preživela skoraj ves svoj vek.

* **Nov spodnještajerski grob.** V Herford-u (W.) je preminul gospod Franz Voglar, bivši klenarski mojster v Haselbach-u pri Gurfeld-u, star komaj 55 let. Pokojnika so preneli v njegovo ožjo domovino Spodnjo Štajersko, ter ga položili k večnemu miru v domači rojstni zemlji, ki jo je

ljubil nad vse. Njegovo smrt obžalujejo soproga, sin in tri hčerke. Bil je blag mož, cenjen in spoštovan.

* **Smrt blage žene.** V Marburg-u je umrla soproga upokojenega vodje mestnega vojaškega urada, gospa Anna Jesch, rojena Barschitsch, rodem iz Oberpulsqu-a. Njeno smrt obžalujejo soproga, sestra in nečakinja ter ostali sorodniki. Pokojnica je bila lepega značaja, pridna in dobra ter bo ostala v lepem spominu vsem, ki so jo poznali.

* **Zenitev vojakov z nedržavljanke.** Standesamt-i zahtevajo pri pogodu vojakov z nevestami, ki niso nemške državljanke, predložitev sprave o sposobnosti za zakon. Izjema velja samo v primerih, če je iz vojaškega dovoljenja za sklepanje zakonske zveze razvidno, da se je dovoljenje izdalo po naročilu Führer-ja.

* **Sirarstvo na Koroškem.** Na Koroškem imajo v Kreis-u Hermagor strnjeno področje za izdelovanje sira. Produkcija znanega planinskega sira na Koroškem se dviga od leta do leta. 36 alpskih sirarn, ki se nahajajo do 1500 m visoko in razpolagajo s kakimi 2000 kravami, je oddalo leta 1944. v 80 dneh 60.800 kg planinskega sira. Porast napram letu 1943. znaša 4000 kg. Pri tem se pa izboljšuje tudi kvaliteta od leta do leta. Na zadnji zahvalni proslavi za srečno spravljeno kmetijske pridelke so priredili v Hermagor-ju razstavo in ocenjevanje sira.

* **Iz človeških las izdelujejo tekstilije.** NS-Frauensschaft Gau Mainfranken je tekom treh let v svojem Gausu nabrala 130 meterskih stotov izčesanih človeških las, ki jih moderna industrija uporablja za izdelovanje klobučevinastih čevljev, našivov na letalih in za druge vojni-važne svrhe.

* **Pripomočke obratov ženam.** ki imajo moše pri vojakih, bodo izplačevali četrtletno. To se bo zgodilo v interesu poenostavljenja uprave, kar bo privedlo mnogo dela in bo v prid totalni vojni vpostavi.

* **Katere radio-oddajnice lahko poslušamo?** Dodatno k že objavljenemu seznamu radio-oddajnic, ki jih je dovoljeno poslušati, spadajo še slednje: Graz, Klagenfurt, Alben Marburg-Dr ter njihove malo-oddaje na istih valovnih področjih.

ALI SO VOJNE POTREBNE?

V času najhujše vojne v zgodovini človeštva, se vsiljuje mislečemu človeku vprašanje, ali so oboroženi spopadi med narodi ali državami res neizogibno potrebni. Poglobitev v metode današnjega vojskovanja, ki posega v življenje, zdravje in premoženje narodov, prizadeva, jim večinoma nenadomestljivo in le deloma z velikimi žrtvami in po dolgem trajanju popravljivo škodo, nam pravi nehoti, da je človeštvo kljub svoji visoki omiki žal še vedno nezrelo in nesposobno za mirno urejevanje in reševanje svojih mednarodnih ali meddržavnih sporov. Da stojimo v letu 1944., kljub dvatisočletni civilizaciji, že v šestem letu druge svetovne vojne, je očitljiv dokaz, da vsaj gotovi narodi in države še niso v stanju ali pa nimajo volje do reševanja in urejevanja svojih nesoglasij in nesporazumov, ki se polavijo med njimi, drugače kokor z vojnami. To jih pa ne ovira, da imajo na svojih področjih ožane zakon, ki poznajo sodišča za reševanje sporov med posameznimi člani ljudske skupnosti. Stojijo pač kulturno že na taki višini, da ne sme odločiti več pest, palica, bat, kij, sekira, motika itd., temveč sodnik, ki sodi na podlagi obstoječih in v državi veljavnih zakonov, ki so izšli iz naroda. Zakaj si ti narodi ne ustanovijo sličnega sodišča, ki bi razpravljalo in odločalo v mednarodnih ali meddržavnih konfliktih vseh vrst, čijih razsodbam bi se morali pokoravati vsi, na katere bi se nanašal? Mi vemo, da pozna svet za enkrat v meddržavnih nesoglasjih, tam, kjer je diplomacija pri zelenih mizah zašla v začeto, prekinitvev diplomatskih odnosov, nakar izbruhne vojna, kar imenujejo nekateri nadaljevanje zunanje politike z »drugimi sredstvi«.

Oboroženi spori so stari kakor človeštvo. Zgodovina vojn je ozko povezana z zgodovino človeštva. Izbruh vojne je vse do danes neke vrste skrajno sredstvo vsakega naroda ali države, da brani svoje ogrožene interese ali pa, da si z vojnimi prirobi in izboljša svoje življenjske pogoje ali razmere. Vojne so že od nekdaj imele lahko pravično ozadje, kakor so tudi lahko krivične in nasilne. Pravične so tedaj, če se kakšen narod bojuje za svoje življenjske pravice, krivične so pa, če

hoče kaka država oškodovati drugo, da bi se s silo polastila njenih dobrin.

Po prvi svetovni vojni ustanovljena Zveza narodov, ki je imela svoj sedež v Ženevi, je doživela svojo popolno polomijo, ker ni stlenela na zdravi in pravični podlagi. Predstavljajoč na zunanji nekakšno meddržavno razsodišče z enako pravico do odločanja vseh narodov, je v praksi delovala po navodilih in željah v glavnem le v interesu tistih velikih in bogatih narodov in držav, ki so na podlagi svojega bogastva izšle, kot zmagovalke iz prve svetovne vojne, medtem, ko so jim poraženi narodi, v prvi vrsti Nemčija, morali plačevati bino visoke vojne odškodnine, ne da bi v Zvezi narodov imeli kaj sodelovati. Tako je prišlo do nadaljevanja prve svetovne vojne, ki se je začela leta 1914, v glavnem radi razdelitve svetovnih surovin, to je tistih dobrin, ki naj bi služile vsem narodom in ne samo tistim, ki so se jih že pred stoletji polastili.

Kakor je današnja vojna huda trda in navazana z neštetiimi žrtvami na področju človeškega življenja, premoženja itd., tako bo rodil njen izid gotovo napredek in korist, kakor je bilo doslej skoraj v vsaki vojni. Najtežje preizkušnje, ki jih zahteva današnja vojna od vseh prizadetih narodov, morajo pogosti, izčimiti in vzgojiti nam in našim znanjem pametnejše, boljše, zrelejši in pravičnejše čase. Upati je, da ne prinese povojna doba priprav za nove vojne, kakor je to bilo po zaključku vojne 1914-18, temveč mir in plodono delo v zadovoljstvo in znošneje življenje vseh, prav posebno pa zmognih, pridnih in delovnih narodov. To bi bilo tudi v redu in velik korak naprej v življenju človeštva. Kakor je razvoj civilizacije že davno odpravil z uvedbo pisanih zakonov vsako delansko obračunavanje med posamezniki, tako bo verjetno bodočnost onemogočila, da bi se še nadalje reševalo morebitne meddržavne razprtije s puškami, topovi, tanki, letali, ubijanjem ljudi, rušenjem hiš itd. To se bo zgodilo, če bodo zmogali pamet, pravičnost, poštenje in se bo ustvaril za vse narode in vse poklice pravično zadovoljujoč socialen red.

POZOR!

* **Letalska zaklonišča morajo biti popolnoma zadelana!** Pri terorističnih napadih so morali že večkrat prezgodaj izprazniti zaklonišča, ker so se napolnila s prahom in dimom. To je škodovalo ljudem v zakloniščih posebno tam, kjer je metal sovražnik žveplo vsebujoča zažigalna sredstva. Iz tega se razvidi, da ne zadostuje, če so zaklonišča zavarovana samo pred drobiči in razvalinami, zamašiti se jih mora tudi tako, da ne prihaja v ista niti prah, niti dim. Tako zamaševanje zaklonišč je izvedljivo povsod brez ozira na pomanjkanje delovnih sil in materiala. Vsaka luknja, odprtina, pretrg ali razpoka v zidu, ju zaklonišča omogoči uhajanje dima in prahu, kar se lahko prepreči.

* **Tja, kjer ni več veselja in ne žalosti.** Naš spodnještajerski rojak Martin Wutschainik, doma iz kraja Sell, v Kreisu Rann, je preminul po kratki, težki bolezni v Bad Reinerzu. Pokojnika, ki je dočkal komaj 56 let, so položili njegovi rojaki na dan spomina mrtvih v hladni grob, daleč proč od svoje nad vse ljubljene ožje domovine Spodnje Štajerske, kjer počivajo njegovi predniki. Sorodnikom, znancem in prijateljem bo ostal v lepem spominu.

* **Vozne listke na železnicih je pokazati osebno!** To v veliki meri olajša promet, potnikom pa opravek kontrole vojnega listka pri vstopu in izstopu. Kontrolnim organom je lažje kontrolirati listke vsaki osebi posebej, kakor pa, če odda ena oseba pet listkov skupaj.

* **Krompir kot drugi nasad.** Kmet Franz Amesberger v Breitenbach-u pri Eferding-u (Oberdonau) je v smislu pridelovalne bitke po vzornem gnojenju vzgojil najprej repico, nakar je njivo posadil s poznim krompirjem, ki je dobro uspel. Na enem in četiri orala zemlje je nakopal 15 ton krompirja.

* **Kovance so mu ukradli.** Bivši italijanski kralj Viktor Emanuel je imel največjo zbirko kovanega denarja v Evropi. Nedavno je pa ugotovil, da so mu neznani kradljivci pokradli v eni njegovih vil vso zbirko, ki je vsebovala najbolj redke kovance.

* **Skrb za zdravje nemških rudarjev.** V nemških rudnikih so k železnemu rudarstvu, ki služi zdravju rudarjev, uvedli takozvane solarije, to je prostore za sončenje z umetnim višinskim scenom. S pomočjo Sollur-svetilk se rudarjem omogoča ogrevanje s ultravijoličnimi žarki in z infrardečo toploto, kar v veliki meri nadomesti manjkajoče obhajanje na soncu.

* **«Namestitev, dokler traja vojna.»** Udomačila se je navada, da se sklepajo pogodbe za namestitev, dokler traja vojna. V nekem konkretnem primeru je državno delavsko sodišče zavzelo stališče k takim delovnim pogodbam. Določilo je: «dokler traja vojna», ima po tej razsodbi trojni pomen. Lahko pomeni samo opombo, da je ob zaključku vojne računati na odpoved, za katero bodo veljala vsa zakonita in tarifna določila v poplodu odpovednega roka. Pomeni pa lahko tudi, da se ob zaključku vojne prekine delovno razmerje brez odpovedi, kakor tudi, da je zaključek vojne omenjen kot dodaten vzrok ostalim tarifnim možnostim za razrešitev delovnega razmerja.

* **65 kg težko bučo** je vzgojil neki kmet v Kreisu Grieskirchen, Gau Oberdonau. Gre brez dvoma za eno izmed največjih in najtežjih buč.

* **Najstarejši nemški zvonovi.** Prve zvonove, ki so jih izdelali Nemci, niso vlivali, temveč kovali. Cerkevni zvonovi so se uporabljali šele od šestega stoletja sem. Najstarejši nemški zvon se nahaja v mestnem muzeju v Kölnu. Izdelali so ga leta 613, ter nosi ime »Saulana«.

* **18.000 delavcev stavka v Detroitu.** Minuli petek je v Detroitu začelo stavkati 18.000 delavcev in delavk oboroževalne industrije. Čez noč je nastalo obratovanje 25 lovarov. Stavka se je dan pozneje razširila še na 24 nadaljnjih obratov ameriške oborožitve v mestu Toledo (Ohio) v Zedinjenih državah.

* **Nov predsednik državnega vojnega sodišča.** Šef vrhovnega poveljstva oborožene sile General-feldmarschal Keitel je na slavnosten način odločil dosedanjega predsednika državnega vojnega sodišča, Admirała Bastiana, izročivši mu Ritterkruz des Verdienstkreuzes m. I. Schwertern ter postavil na njegov položaj novolimenovanega predsednika Generala der Infanterie von Scheele, ki je nosilec odlikovanja Eichenlaub.

* **Nov ženski poklic.** V Gau-u Niederschlesien so priredili učni tečaj za piljenje žag, v katerega so sprejeli samo ženske. Praksa je pokazala, da so ženske uporabne za piljenje žag po lesnih industrijah.

* **Varnovan zločinec zoper npravnost.** Sodišče v Graz-u je obsodilo 26letnega Wilhelm Stauber-ja radi zločina zoper npravnost na dve in pol leta težke ječe. Obsojeni Stauber je ta zločin izvrševal od leta 1943. z nekim moškim, ki je bil medtem že obsojen.

* **Kaznovani zločinci.** Landrat Kreisa Leitnitz je kaznoval radi velikih prestopkov zoper predpisane cene trgovca z živino Floriana Felber-ja iz St. Georgena a. d. St., z 20.000 RM. — Sodišče v Grazu je kaznovalo 42letnega Floriana Felber-ja radi zločina zoper npravnost na deset let težke ječe. Imenovani se je spozabljal na mladoletnih od leta 1939 pa vse do njegove aretacije leta 1944. — V minulem poletju je Kurt Kirmann iz Graza v nekem javnem kopališču povzročal med kopalci nevoljo z nagajanjem kopajočim dekletom. Oblasti so ga zaprle. Preiskava je dala povod za obtožnico radi zločina oskrbnitve. Sodišče ga je obsodilo na podlagi doprinešenih dokazov na šest let težke ječe.

* **Arelacija množinstvenega morilca Petiot-a.** V neki pariški podzemski železnici so aretirali znanega pariškega veleomorilca dr. Marcel Petiot-a. Zločinec je nosil uniformo stotnika ter dolgo brado, kar je v veliki meri spremenilo njegovo zunanost. Ko so ga dovedli na policijsko predsedništvo, je v enomer zagotavljal svojo nedevnost o tem, kako naj bi bili prišli ostanki mrlicev v njegovo stanovanje. Policija je mnenja, da ji ne bo nikdar uspelo ugotoviti, koliko žrtve ima na svoji vesti. V njegovem stanovanju so našli 45 kovčgov ženskih oblek. Pri svojih umorih je imel tudi pomagatelja, kakor na primer svojega brata ter vlasuljarja Fourier-ja, ki mu je dovajal žrtve. Prvo ovadbo je napravil neki njegov sorodnik z imenom Nezonet, ki je opozoril tajno policijo na njegovo tajinstveno dvojno življenje. Sebe marca t. l. je policija atopila iz svoje tajinstvenosti ter zasedla Petiotovo stanovanje v njegovi odsotnosti. Po preiskavi njegove morilne kleti, ga je policija klicala telefonično, rekoč, da gori njegovo stanovanje in naj pride domov. Petiot je padel v zanjko, imel je pa toliko duhaprisotnosti, da je izjavil policiji, ki ga je hotela aretirati, da dela »za veliko zadevo«, ker je »velik patriote«, nakar so ga izpustili, da jo je popihal. In tudi sedaj se zločinec brani rekoč, da je bojevnik za »francosko svobodo« in da je umoril sedem pripadnikov nemške varnostne policije, izključeno ni, da imajo njegovi kriminalni primeri politično ozadje, ki pa leži brezdvomno na kakem drugem področju in ne na tistem, ki ga navaja morilec.

* **Smrtna obsodba za poslušanje angleškega radia.** Sodišče v Leitmeritz-u je obsodilo na smrt radi poslušanja angleškega radia ter razširjanja po istem objavljenih laži na smrtno kazen Romana Müller-ja iz Zuckmantel-a in Theodor Rösler-ja iz Böhmisch-Leipa. Sodba je bila takoj izvršena.

* **Ameriški židovski spekulanti želijo dolgotrajno vojno.** Churchillova izjava v angleškem parlamentu, da je računati še z dolгим trajanjem vojne, je povzročila na ameriških borzah takojšnje povpraševanje po oboroževalnih vrednostnih papirjih, posebno po akcijah letalske industrije in jeklarn.

* **Tisočletni hrasti v Sudetengauu.** V grajskem parku Dallwitz pri Karlsbadu rastejo hrasti, ki stojijo že nad tisoč let. Najmočnejše hrastovo drevo ima 9,5 m obsega.

POLITIČNI DROBIŽ

□ **London si želi Stalinovega obiska?** Londonski list »Evening News« je izrazil te dni željo, da naj bi po številnih Churchillovih potovanjih tudi Stalin protibiskal angleškega premijerja v London. List »Cavalcade« soglašajo z omenjenim časopisom, povdarjajoč z velikimi črkami na prvi strani, da London želi videti Josipa Stalina. List povdarja, da je Churchill že opetovano obiskal Washington in Moskvo in da je sedaj vrsta na Londonu. Angleške želje so seveda bob ob steno, kajti Stalin ne more riskirati potovanja iz svoje satrapije, ker bi se mu sicer doma marsikaj pokvarilo.

□ **Romunija pod ojačenim pritiskom Moskve.** V Bukarešti so morali na pritisk Moskve preosnovati vlado. Značilno pri tem je, da je bil

Karte zu den Kämpfen in Nordfinland und Nord-norwegen
Scherl-Bilderdienst-M.

imenovan namestnikom ministrskega predsednika Senatesca neki Gorza, ki je bil že dolga leta preje vodja nekdanje ilegalne komunistične stranke. Leta 1941, ko je pričela vojna s Sovjetsko Unijo, je Gorza zbežal v Moskvo. Sigurno pa je, da se Moskva ne bo zadovoljila niti s to presodno, ker romunska vlada še ni popolnoma boljševiška, čeprav nekomunistični ministri nimajo nikake možnosti upiranja proti boljševskemu pritisku. Moskovski tisk očita romunski vladi, da ne izpolnjuje pogojev premirja tako, kakor se je pričakovalo. Predvsem jim gre v Moskvi na živce, da romunska vlada ne izroča boljševikom nacionalistov, pa tudi materialne dobave v smislu pogojev premirja niso bile izvršene v istem obsegu, kakor ga je pričakovala lačna Moskva.

TO IN ONO

PINGVINI

Pingvini so pravi čudaki, gosposki škrici v južnih tečajnih vodah naše zemlje. So izvrstni topiljači, kadar se pa kobacajo na kopno, so zelo nerodni. Najraje počakajo, da jih valovi vržejo na pesek, pri čemer si pomagajo s kljunom in nogami.

Pri stoji se upirajo pingvini na obe nogi, pomaga jim pa pri tem tudi repek, tako da počivajo na nekakem trinožcu. Večkrat čepa tako tudi 12 ur in napravljajo vtis kaj neumnega ptica.

Pingvini so zelo požrešne ptice. Jedo ribe, mehkužce, rake. Včasih jim zmanjka hrane, tedaj ne grdujejo po 14 dni v vodo. Poste se in počivajo v ledenih votlinah. Pingvinu to pač ni težko, saj ima masten trebušček.

Zelo smešni so pingvini, kadar se ženijo. Iztežajo vrat kvišku, merijo s kljunom v nebo ter dajejo od sebe glas, kakor da bi smrčali. Potem se oglasi trikratni i-a, kakor da bi rigal osel. Prizor traja nekaj sekund, na kar se spet ponavlja. Na morju ptice kvakajo, mladi pingvinčki piskajo, stari pritiskajo z basom, da je čuti kakor pravi žabji zbor.

Pingvin je zelo družabna žival. Če jih ni skupaj več tisoč, jih je gotovo nekaj sto. Raziskovalec Bruce jih je našel 1907 pri južnih Orkney-skih otokih celo 50.000. Bernacchi pa poroča, da je bilo na vznožju Mounta Terrorja v Viktorijini deželi več milijonov pingvinov skupaj.

Konec septembra začno pingvini valiti. Tedaj postanejo zelo živahni. Bennet jih je v tem času zalotil, ko so stali v vrsti, kakor cela armada. Bilo jih je najmanj 40.000. Kličali so pa tako, da je bilo človeka strah.

Med valenjem se samci večkrat spopadejo med seboj. Samica zleže navadno po eno jajce, ki je prevlečeno z apnenimi zrnci, pozneje postane rjavo. Ko se po 34 dneh izležejo mladiči, postane v koloniji smešnih škricov nenavadno tiho. Samci imajo opravka z ribarstvom, ki pogoltno neverjetne množine hrane. Stiranjati dni so s puhom odeti mladiči slepi. Potem se prelevijo in kmalu slede starim v vodo ter se osamosvojijo.

Zanimiva je »plavalna šola« pingvinov. En samec vadi navadno do 300 mladičev. Sovražnika pingvinu, razen človeka, nimajo. Le neka vrsta malehov pohira njih jajca.

OSRAM

*macht vieles leichter:
— auch ungewohnte
Arbeit.*

Das zweckvoll angepaßte
OSRAM-Licht erweist sich hier
als edles Werkzeug. Man
sollte aber nicht nur im guten
Lichte wirken, — sondern auch
alles im besten Lichte sehen.
OSRAM.

*viel Licht für
wenig Strom!*

Frisch ans
Werk!

Zahnpflege nicht
ganz vernachlässigen!

Ein wertvoller Helfer ist
heute »ROSODONT«,
das ja durch seine feste
Form besonders ergie-
big und schon in ge-
ringer Menge
sehr wirksam ist.

Rosodont
Bergmanns feste ZAHNPASTA

Erfolgreiche
RUSSEN- und SCHNITTENBEKÄMPFUNG
überall
Schädlingsbekämpfungsanstalt A. STREIT,
Wien II, Tondelmärktg. 8 Tel. A 47-0-86.

NEUES Pulver für Wuchs und
Mästung der Schweine
REDIN,
mit garantiertem Erfolg

Zentraldrogerie Emil Thür
Marburg (Hr.). Herrenstr. 33

Unser innigstgeliebter, un-
vergesslicher Sohn, Bruder,
Schwager und Onkel

Alois Soretz

Gebirgsjäger

hat im blühenden Alter von 19
Jahren am 27. September 1944
für Führer und Großdeutschland
an der Ostfront sein Leben ge-
opfert.

Leonhard I. d. B., Wien, Mar-
burg-Dr., Mallenberg, Straleck,
Wurz Burgstall. 878

In tiefster Trauer:
Maria und Johann Soretz, El-
tern; Johann und Franz, dzt. im
Feld; Bräut. Maria, Schwester;
Rosi u. Johanna, Schwägerinnen;
Erwin und Maria, Nefen und
Nichten, und alle übrigen Ver-
wandten. 878

Schmerz erfüllt geben wir die
traurige Nachricht, daß meine
innigstgeliebte Gattin bzw.
Schwester und Tante, Frau

Anna Jesch

geb. Barschitsch

uns am 6. November 1944 für
immer verlassen hat.

Die Beerdigung fand am
Freitag, den 10. November 1944,
um 16.30 Uhr, am städtischen
Friedhofe in Draufweiler statt.
Marburg-Dr. am 7. Nov. 1944.

In tiefster Trauer:
Johann Jesch Gatte; Theresie
Fleischmann, Schwester; Maria
Fleischmann, Nichte, und alle
übrigen Verwandten. 714

Allen Verwandten und Bekann-
ten geben wir die traurige
Nachricht, daß mein lieber Gat-
te, unser guter Vater, Herr

Franz Voglar

Spenglermeister aus Hasselbach
bei Gurkfeld

am 17. Juli 1944, nach kurzem
Leiden, im 55. Lebensjahre, ver-
schieden ist. Er wurde in seinem
Heimatort Hasselbach bei Gurk-
feld beerdigt. 874

Herford, im November 1944.

In tiefer Trauer:

Christine, Gattin; Eduard, Chri-
stine, Ludmilla und Franziska,
Kinder; sowie die übrigen Ver-
wandten.

In tiefstem Schmerze ge-
ben wir die traurige Nach-
richt, daß unser lieber,
einziger Sohn

Leopold Blatnik

Grenadier

im 21. Lebensjahre, am 19. Juli
1944, an der Ostfront den Hel-
dentod fand. 870

Franz, am 17. Okt. 1944.

In tiefster Trauer:

Leopold und Angela Blatnik,
Eltern.

Tiefbetäubt geben wir die
traurige Nachricht, daß
Herr

Martin Kolar

Vorarbeiter

uns durch einen feindlichen
Luftangriff am 3. November 1944
im Alter von 60 Jahren, entris-
sen wurde. 713

Das Leichenbegängnis fand am
5. November 1944, auf dem
Ortsfriedhofe statt.

Micheldorf, Sterntal, am 7.
November 1944.

Die tieftrauernden Hinterbliebenen

Unser lieber Sohn und
Bruder

Franz Pawaletz

Gefr., Träger d. EK 2. Klasse

hat am 7. Oktober 1944, an der
Ostfront den Heldentod gefun-
den.

Frauenberg am 1. November
1944. 710

In tiefster Trauer:

Vinzenz und Maria Pawaletz, El-
tern; Anna, Maria, Schwestern;
Vinzenz, Bruder.

Unfaßbar schwer traf uns
die schmerzliche Nachricht,
daß unser innigstgeliebter
und herzensguter Sohn u. Bruder

Stanislaus Lepei

Gefreiter

im blühenden Alter von 24 Jah-
ren, am 7. Oktober 1944, an der
Ostfront den Heldentod fand.
Steinlger P. Teichwiesen, Groß-
Sonntag, am 31. Oktober 1944.

In tiefster Trauer:

Herga Stefan und Maria geb.
Lepei, Eltern; Franz, August, dzt.
im Felde, Josef und Angela, Ge-
schwister und alle übrigen Ver-
wandten. 873

In tiefem, unfaßbarem
Schmerz geben wir die
traurige Nachricht, daß
unser innigstgeliebter, unvergeß-
licher Sohn, Bruder, Nefte und
Bräutigam

Vinzenz Kolaritsch

Grenadier

am 28. September 1944, im Al-
ter von 26 Jahren im Westen
gefallen ist. 871

Pettau, Rabelsdorf, Platzern,
Graz, am 1. November 1944.

In tiefer Trauer:

Maria Wagnegg, geb. Kolaritsch,
Mutter; Josef Wagnegg, Stiefva-
ter; Olga, Schwester; Apollonia
Kolaritsch, Tante; Mital Lazar,
Bräut.; Familien Struzl und La-
zar, und alle übrigen Verwandten

In tiefstem Schmerz ge-
ben wir die traurige
Nachricht, daß mein her-
zensguter Sohn und Bruder

Alois Primz

Gefreiter

im Alter von 23 Jahren, am 23.
August 1944, an der Ostfront, ge-
fallen ist.

Die Seelenmesse wurde am 10.
November 1944, um 6.30 Uhr, in
der Magdalenenkirche gelesen.

Marburg-Dr., am 6. November
1944. 712

In tiefer Trauer:
Kathi Primz, Mutter; Valeria,
Schwester, und alle übrigen
Verwandten.

Schwer traf uns die trau-
rige Nachricht, daß unser
herzensguter Sohn und
Bruder

Josef Kuptschitsch

Unteroffizier

am 5. August 1944, im Alter
von 19 Jahren, an der Ostfront
gefallen ist.

Kronich 32, Gemeinde Frauen-
berg, am 4. Nov. 1944. 711

In tiefer Trauer:

Anton und Johanna Kuptschitsch,
Eltern; Franz und Stanislaus,
Brüder; Maria und Elisabeth,
Schwestern, und alle übrigen
Verwandten.

Unser innigstgeliebter Sohn
bzw. Bruder

Anton Osmetz

Weinbauschüler

wurde uns am 17. Oktober 1944,
im blühenden Alter von 16 Jah-
ren, durch einen Luftangriff für
immer entrisen. Wir haben den
teuren Toten am 20. Okt. 1944,
am Friedhofe in Friedau zur ewi-
gen Ruhe gebettet. 872

In tiefster Trauer:

Gustav und Stef. Osmetz, Eltern;
Gustav, Friedrich, Brüder; Helene,
Schwester.

AMTLICHE
BEKANNTMACHUNGEN

Der Chef der Zivilverwaltung in der Untersteiermark.
Der Beauftragte für Ernährung und Landwirtschaft.
Graz, Jakominiplatz 12.

BEKANNTMACHUNG.

Abrechnung der Bedarfsnachweise über Eier.

Bis 12. November 1944 haben alle Kleinverleiher, die
bisher Eier verkauft haben, die bis 12. November 1944 be-
liefernten Bedarfsnachweise zum Umtausch in Bezugscheine
beim zuständigen Ernährungsamt, Abt. B (Kartensstelle) einzu-
reichen. Die Bezugscheine müssen bis spätestens 22. Novem-
ber 1944 dem Lieferanten zur Abdeckung der bis 12. Nov.
1944 bestehenden Bezugscheinschuld zugeschickt werden.

7. November 1944.

876

gez. Lungershausen.

MITTEILUNG.

Die Sozialversicherung Untersteiermark, Überleitungsstelle
Graz, kann für einige Zeit nur einen stark eingeschränkten
Notbetrieb aufrecht erhalten. Aus diesem Grunde sind Ver-
zögerungen in der Erledigung von Anträgen und Zuschriften
unvermeidlich. Es geschieht alles, um schnellstens eine nor-
male Aufgabenerledigung herbeizuführen. Dazu ist auch not-
wendig, persönliche Vorschüsse, Anträge und Zuschriften, die
nur in allerdinglichsten Fällen behandelt werden können, auf
diese zu beschränken. Die bisherige Anschrift ist unver-
ändert. 873

Der Knappschaftsdezernent Kratz.

Der Chef der Zivilverwaltung in der Untersteiermark.

Der Beauftragte für Ernährung und Landwirtschaft.
Graz, Jakominiplatz 12.

BEKANNTMACHUNG.

Abgabe der Anmeldeabschnitte der Reichs-
eierkarte.

Die Verbraucher haben den Anmeldeabschnitt A der
Reichseierkarte bei jenem Kleinverleiher, bei dem sie die Eier
beziehen wollen, bis längstens 18. 11. 1944 abzugeben. Der
Kleinverleiher hat bei Entgegennahme der Anmeldeabschnitte
seinen Firmenstempel in das entsprechende Stempelfeld zu
setzen. Die Anzahl der von seinen Kunden entgegengekom-
menen Anmeldeabschnitte hat er spätestens zwei Tage nach
Ablauf der Abgabefrist seinem Lieferanten schriftlich oder
telefonisch mitzuteilen, gleichzeitig muß er dem Großhändler
die Anmeldeabschnitte gebündelt als Beleg einsenden. Klein-
verleiher dürfen vom Großverleiher nur dann geliefert wer-
den, wenn sie je Auftr. mehr als 90 Anmeldeabschnitte vor-
legen können. Erreicht ein Kleinverleiher diese Zahl nicht und
glaubt er trotz dieses geringen Umsatzes auf den Verkauf
nicht verzichten zu können, hat er die Möglichkeit, sich mit
einem anderen Kleinverleiher zusammen zu tun und eine Be-
zugsgemeinschaft zu bilden um den geforderten Mindestum-
satz zu erreichen.

Der Großverleiher darf nur an einen Letztverleiher dieser
Bezugsgemeinschaft liefern und mit einem Letztverleiher ab-
rechnen. Findet ein Letztverleiher, der weniger als 90 An-
meldeabschnitte bekommen hat, keinen Letztverleiher zur Bil-
dung einer Bezugsgemeinschaft so muß er sich an die Wirt-
schaftsgruppe Einzelhandel wenden, damit diese ihm bei der
Bildung einer Bezugsgemeinschaft behilflich ist. Jeder Klein-
verleiher bzw. Bevollmächtigter einer Bezugsgemeinschaft darf
nur von einem Großhändler geliefert werden. Der Liefe-
rant kann nur mit Zustimmung des Milch-Fett-Vieh- und Eier-
wirtschaftsverbandes Steiermark gewechselt werden. 877

Graz, am 7. 11. 1944.

gez. Lungershausen.

Verschie-
denes

Seid
immer
luft-
schutz-
bereit!

Grundbesitzer, 30 J.
alt, 180 cm groß,
ledig, dunkelblond,
fesch, möchte Land-
wirtin (auch Witwe)
mit größerer Land-
wirtschaft zwecks
Ehe kennenzulernen.
Zuschriften unter
„Grundbesitzer“ an
die „M. Z.“, Mar-
burg-Dr. 708

Guterhaltener Topf,
Inhalt 25 Liter
RM 20,- und klei-
ner eiserner Ofen
- RM 25,- zu ver-
kauf. Günter-Prien-
Gasse 10-III, Tür 8.
715

* Sovjetli so postrelili Norvežane. Pri zasedbi
norveškega mesta Kirkenes se je skriilo številno
Norvežanov pred boljševiki v nekom rudarskem
rovu, da bi se izognili vsaki nevarnosti. Ko so
pa boljševiki izvedeli za skrivališče, so pokou-
čali s strojnimi vse Norvežane, ki so se zalekli
v rov. Od več sto preplašenih starčkov, žen in
otrok ni prišel nihče več živ iz skrivališča.

OGLAŠUJTE!